

XXV ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ВТОРА РЕДОВНА СЕСИЯ

Стенографски дневникъ

НА

11. заседание

Петъкъ, 15 ноемврий 1940 г.

(Открито въ 16 ч. 15 м.)

Председателствувалъ подпредседателъ Николай Захариевъ Секретари: Ангелъ Вълчевъ и Александъръ Загоревъ.

СЪДЪРЖАНИЕ:

	Стр.		Стр.
Съобщения:		Законопроектъ за защита на нацията. Първо четене — разискване	204
Отпуски	203	Говорили: Докл. Д. Христовъ	207
Питания	203	Д. Андреевъ	210
По дневния редъ:		Д. Костовъ	214
Предложение за разрешаване износа на 1.000 тона бълъ бобъ. (Приемане)	203	Д-ръ А. Поповъ	219
		Дневенъ редъ за следващото заседание	224

Председателствувашъ Николай Захариевъ: (Звъни) При-
съствуватъ необходимото число народни представители.
Откривамъ заседанието.

(Отсъствуватъ народнитъ представители: Ангелъ Въл-
чевъ, Атанасъ Ганчевъ, Василь Цвѣтковъ, Георги Раш-
ковъ, Георги Чалбуровъ, д-ръ Георги Рафаиловъ, Иванъ
п. Константиновъ, Иванъ Гърковъ, Илия Славковъ, Ки-
рилъ Минковъ, Кирчо Кирчевъ, Лазаръ Бакаловъ, Маринъ
Грозевъ, Маринъ Тютюнджиевъ, Никола Костадиновъ,
д-ръ Никола Минковъ, Петъръ Грънчаровъ, Петъръ Мар-
ковъ и Тодоръ Поляковъ)

Председателството е разрешило отпускъ на следнитъ
г-да народни представители:

Димитъръ Захариевъ — 4 дни;
Василь Цвѣтковъ — 1 день;
Георги Рашковъ — 1 день;
Кирчо Кирчевъ — 1 день;
Кирилъ Минковъ — 1 день;
Маринъ Тютюнджиевъ — 1 день;
Петъръ Марковъ — 1 день, и
Филипъ Махмудиевъ — 1 день.

Постъпили сѣ следнитъ питання:

Отъ народния представителъ г-нъ Рашко Атанасовъ
до г-на министра на вътрешнитъ работи и народното
здраве относно циркулирашитъ въ обществото списъци
на масонитъ; мѣрките, които смѣта да вземе г-нъ мини-
стерътъ срещу тѣхнитъ съчинители и разпространители и
мѣрките, които трѣбва да се взематъ срещу всички лица-
масони, които сѣ заели високитъ служебни мѣста по
всячки клонове на държавното управление.

Отъ народния представителъ г-нъ Петъръ Думановъ
до г-на министъръ-председателя относно разтуренитъ ма-
сонски организации, тѣхнитъ цели, списъцитъ, които цир-
кулиратъ въ обществото и истинскитъ имена на масонитъ
въ България.

Отъ народния представителъ г-нъ Ангелъ Стояновъ
до г-на министъръ-председателя относно ограбванията,
обидитъ и издевателствата, на които сѣ подложени отъ
страна на румънскитъ власти и частни лица задължително
изселващитъ се отъ Северна Добруджа българи и мѣр-
китъ, които сѣ взети отъ страна на правителството, за да
се спре това, да се обезщетятъ пострадалитъ и да се
накажатъ виновнитъ румънски длъжностни и частни лица,
които сѣ имали дързостта да извършатъ това, и относно
мѣрките, които правителството взема за бързото и добро
настаняване у насъ на пристигащитъ изселници, и какви
грижи се полагатъ за изселващитъ се отъ градоветъ на

Северна Добруджа, за които въ договора въ Крайова
нѣма никакви разпореждания.

Тия питання ще се изпратятъ на съответнитъ г-да ми-
нистри, за да ги проучатъ и да отговорятъ.

Минаваме къмъ първата точка отъ дневния редъ:

**Одобрение на предложението за разрешаване износа
на 1.000 тона бълъ бобъ.**

Моля г-на секретаря да го прочете.

Докладчикъ Димитъръ Андреевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ проекторешението за разрешаване износа на 1.000
тона бълъ бобъ.

Г-да народни представители! Съ указъ № 163, отъ
27 септемврий 1940 г., е разрешенъ износътъ на 1.000 тона
бълъ бобъ, срещу вносъ на камионни гуми и суровъ кау-
чукъ, подъ контрола на Дирекцията на външната търговия.

Съ писмо № 2118, отъ 11 ноемврий 1940 г., същата
дирекция съобщава, че тази компенсация не е изпълнена,
защото вносилитъ не могатъ да намѣрятъ суровъ кау-
чукъ на европейскитъ пазари. Въ момента се явила въз-
можность да се внесатъ отъ Франция гуми за камионни и
леки коли, срещу износъ на бълъ бобъ. По сведения на
вносителитъ на автомобилни гуми, тази възможность
била единъ свършено краткотраенъ случай.

Отъ това се вижда, следователно, че е необходимо да
се измѣнятъ постановленията на царски указъ № 163,
като се разреши износътъ на казаното количество 1.000
тона бълъ бобъ, срещу вносъ на гуми на камионни и леки
коли.

Горното като излагамъ, моля ви, г-да народни пред-
ставители, да разгледате и, ако одобрите, да приемете
представеното ви за целта решение.

Гр. София, ноемврий 1940 г.

Министъръ на финанситъ: Д. Божиловъ

ПРОЕКТОРЕШЕНИЕ

за разрешаване износа на 1.000 тона бълъ бобъ.

Одобрява се следното:

Да се разреши износътъ за Франция, на упоменатия
въ указъ № 163, отъ 27 септемврий 1940 г., „Държавенъ
вестникъ“, брой 223, отъ същата година, 1.000 тона бълъ
бобъ, срещу вносъ на външни и вътрешни гуми за ка-
мионни и леки коли, подъ контрола на Дирекцията на вън-
шната търговия.“

Председателстващ Никола Захариев: Които г-да народни представители одобряват решението за разрешаване износа на 1.000 тона бълв бобв, моля, да вдигнат ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Минаваме къмв точка втора отъ дневния редъ.

Министър-председател Богданъ Филовъ: Права предложение, като втора точка да бжде разгледанъ на първо четене законопроектътъ за защита на нацията, който фигурира като точка пета на днешния дневенъ редъ.

Председателстващ Никола Захариев: Г-нъ министър-председателтъ предлага да се пререди дневниятъ редъ, като точка пета стане точка втора. Които г-да народни представители одобряватъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Точка втора отъ дневния редъ е:

Първо четене на законопроекта за защита на нацията.

Моля г-на докладчика да го докладва.

Г-да народни представители! Законопроектътъ за защита на нацията ви е разгледанъ отдавна. Председателството предлага, законопроектътъ да се смѣта за прочетенъ, като сега се прочетатъ отъ г-на докладчика само мотивитъ му.

Които приематъ това предложение, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчикъ Дочо Христовъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмв законопроекта за защита на нацията.

Г-да народни представители! Българската държава и българскиятъ народъ всѣкога сж се стремили и сж успѣли да запазятъ напълно чисто националния си характеръ. Българската държава е напълно национална, а нацията ни е запазила своята чистота до степенъ, съ каквато малко народи въ Европа биха могли да се похвалятъ.

Въ миналото, споредъ тогавашнитъ условия на живота и господстващитъ разбирания, този стремежъ нѣмаше законна защита. Днесъ, въ времената, въ които живѣемъ, обаче, нацията се нуждае отъ такава защита, особено що се отнася до международни, тайни или поддържани отъ чужбина организации, които биха могли да станатъ проводници на противонационални влияния, до еврейството, което, като частъ отъ международното еврейство, си остава чуждо на българския духъ и съ космополитичнитъ си връзки представлява опасностъ за националната държава, и до отдѣлната или организирана дейностъ, която би могла да има съмнителенъ или противонационаленъ характеръ.

За да се даде именно тази законна защита, представямъ ви, г-да народни представители, този законопроектъ за защита на нацията и моля той да бжде разгледанъ и приетъ.

Гр. София, 7 октомврий 1940 г.

Министъръ на вътрешнитъ работи и народното здраве:
П. Д. Габровски.“

(Ето текстътъ на законопроекта:

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за защита на нацията.

ДѢЛЪ I.

ЗА ТАЙНИТЪ И МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ.

Глава I.

Общи разпоредби.

Чл. 1. Тайнитъ и международни организации, определени по този законъ, се забраняватъ. Сжществуващитъ такива се разтурятъ.

Чл. 2. Подъ организация по смисъла на този законъ се разбира всѣки съставъ отъ хора, съ съответно ръководство, безъ огледъ на устройството му — дружество, сдружаване, клубъ, комитетъ, общество, ложа, кръжокъ, фондация, институтъ и др. такива — който прѣко или прикрито преследва идеални цели.

Чл. 3. Тайна организация по смисъла на този законъ е онази, която преследва скрити цели, или има скрито устройство, или действува скрито, или задѣлжава членоветъ си да пазятъ тайна по дѣлата ѝ.

Чл. 4. Международна организация по смисъла на този законъ е онази, която е зависима отъ чужбина въ идейно, организационно или материално отношение.

Този законъ не засѣга международнитъ организации, които сжществуватъ по силата на международни конвенции, или които сж образувани по починъ на властта, или се намиратъ подъ ръководството на властта.

Чл. 5. Въ случай на съмнение, дали дадена организация попада подъ определения на този законъ, въпросътъ се решава отъ Министерския съветъ по докладъ на министра на вътрешнитъ работи и народното здраве. Постановлението за това не подлежи на никакво обжалване.

Чл. 6. Разпоредбитъ на този законъ не се прилагатъ къмъ организациитъ, които попадатъ подъ разпоредбитъ на: закона за защита на държавата, наредбата-законъ за защита безопасността на държавата и наредбата-законъ за разтуряне на партийно-политическитъ организации.

За разтурянето на тайнитъ и международни организации.

Чл. 7. Всички сега сжществувачи тайни и международни организации, които се засѣгатъ отъ този законъ, сж длъжни незабавно да преустановятъ всѣкава дейностъ.

Ръководствата на тѣзи организации сж длъжни въ месеченъ срокъ отъ влизането въ сила на този законъ да заявятъ въ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве за тайния или международенъ характеръ на организацията и за преустановяването на дейността ѝ, като приложатъ къмъ заявлението:

а) устава на организацията, а ако такъвъ нѣма — сведения за нейното име, цель, срѣдства и устройство;

б) списъкъ на лицата, участвуващи въ ръководнитъ тѣла, и

в) подробенъ описъ на имуществата, вземанията и архивитъ на организацията, съ указание у кого се намиратъ, като се посочатъ и онѣзи, които сж у подставени лица или въ дружества, образувани съ цель за прикриване имуществата на организацията.

Лицата отъ ръководството на тѣзи организации, които не изпълнятъ разпоредбитъ на този членъ, се наказватъ съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 5.000 до 50.000 л.

Забележка. Лицата отъ ръководствата на неутвърдени организации, които изпълнятъ разпоредбитъ на този членъ, не се наказватъ по чл. 21 отъ наредбата-законъ за държавния надзоръ върху дружествата и сдруженията.

Чл. 8. Списъкъ на разтуренитъ по този законъ организации се съобщава отъ Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве на съответнитъ сдилища, за да заличатъ отъ дружественитъ регистри тѣзи отъ тѣхъ, които сж били вписани като юридически лица.

Чл. 9. Който образува или се числи, поддържа или подпомага, явно или тайно, една тайна или международна организация, било въ царството, било въ чужбина, се наказва съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 1.000 до 100.000 л.

Глава III.

За ликвидацията на имуществата на разтуренитъ тайни и международни организации.

Чл. 10. Имуществата на разтуренитъ по силата на този законъ организации (членове 3 и 4) се изземватъ въ полза на касата за обществено подпомагане, която ликвидира съ безспорнитъ задължения на организацията до разчѣра на актива ѝ. Считатъ се за безспорни онѣзи задължения на организацията, които сж установени съ писмени доказателства, завѣрени по нотариаленъ редъ, или сж установени или ще бждатъ установени по сждебенъ редъ. Касата не поема пасива на онѣзи организации, които не сж били регистрирани съгласно действащитъ закони.

За дѣла за установяване по сждебенъ редъ задължения на организация, разтурена по този законъ, интереситъ на държавата се представляватъ отъ касата за обществено подпомагане или упълномощено отъ нея лице. По тия дѣла се допускатъ само писмени доказателства.

Чл. 11. Ръководството на една разтурена по този законъ организация е длъжно веднага да предаде намиращитъ се у него имуществата и книжа на организацията, или да посочи лицата, у които тѣ се намиратъ, на Министерството на вътрешнитъ работи и народното здраве, щомъ това бжде поискано.

За неизпълнението наредбитъ на този членъ виновнитъ се наказватъ съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 5.000 до 50.000 л.

Чл. 12. Всички лица, на чието име или въ чието владение се намират имуществата или архиви на една разтурена по този закон организация, или които имат задължения към такава организация, сж длъжни, въ месечен срок от влизането на закона въ сила, да заявят предъ Министерството на вътрешнит работи и народното здраве за тѣзи имуществата, задължения и архиви, като приложатъ съответното за тѣхъ описание, и да ги предадатъ веднага на министертството, щомъ това бжде поискано.

Подъ разпоредбитъ на този членъ подпадатъ и всѣкакви дружества, които сж образувани отъ разтурени по този законъ организации, съ цель да служатъ за прикриване на имуществата имъ.

За неизпълнението разпоредбитъ на този членъ виновнитъ се наказватъ съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 1.000 до 100.000 л.

Чл. 13. Изземването на имуществата и книгата на разтуренитъ по този законъ организации става въз основа на заповѣдъ на министра на вътрешнит работи и народното здраве.

Вземанията на разтуренитъ по този законъ организации се събиратъ по реда на закона за събиране на прѣжитъ данѣци отъ държавнит бирници въз основа на заповѣдъ отъ министра на вътрешнит работи и народното здраве, следъ като за тѣхната действителностъ се произнесе юридическиятъ съветъ при Министерството на финанситъ, въ случай че не сж облѣчени въ изпълнителенъ листъ или не могатъ да се облѣчатъ въ такъвъ по реда на закона за заповѣдното сждопроизводство.

Чл. 14. Всички отчуждения и обременявания съ тежести на имуществата, принадлежащи на разтурени по членове I и 7 организации, както и всѣкакво поемане на дългъ отъ сжититъ, направени следъ 1 юлий 1940 г., сж нищожни по силата на този законъ.

Приобретателитъ на така отчуждени имуществата сж длъжни да изпълнятъ разпоредбитъ на чл. 12.

Приобретателитъ на имуществата отъ разтурена по членове I и 7 организация, както и заемодателя на такава, може, ако сдѣлката е извършена презъ времето отъ 1 юлий до 31 октомврий 1940 г., да търси отъ касата за обществено подпомагане платеното отъ него, стига отъ книгата на организацията да се установи, че сумитъ сж постъпили въ нея и че тѣ сж оползотворени за действителни цели на организацията или че сж налице. Установяването на това става по сждебенъ редъ съ искъ на общо основание.

ДѢЛЪ II.

ЗА ЛИЦАТА ОТЪ ЕВРЕЙСКИ ПРОИЗХОДЪ.

ДѢЛЪ I.

За произхода.

Чл. 15. Отъ еврейски произходъ се смѣтатъ лицата:

а) на които и двамата родители сж отъ еврейски произходъ;

б) на които само бащата е отъ еврейски произходъ и не е приелъ християнство до 1 септемврий 1940 г.

Чл. 16. Всички лица отъ еврейски произходъ (съответно тѣхнитъ законни представители или настойници), безъ огледъ на поданството имъ, сж длъжни въ месеченъ срокъ отъ влизането на закона въ сила да обявятъ произхода си въ общинското управление и въ съответното полицейско управление, за да се отблѣжи въ регистритъ на общината, въ личната карта и полицейската картотека за лицата отъ еврейски произходъ.

За неизпълнението на този членъ виновнитъ се наказватъ съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 1.000 до 100.000 л.

Глава II.

Общи ограничения.

Чл. 17. Лицата отъ еврейски произходъ не могатъ:

а) да бждатъ приемани за български поданици;

б) да бждатъ избиратели или избираеми, както въ публично-правни избори, така и въ избори на всѣкакви дружества и сдружавания съ идеална цель, освенъ ако изборьтъ се отнася до организация само на лица отъ еврейски произходъ. Всички лица отъ еврейски произходъ, заварени отъ този законъ като избрани въ забраненъ за тѣхъ съ настоящата разпоредба изборъ, сж длъжни да напустнатъ мѣстата си въ месеченъ срокъ отъ влизането на закона въ сила;

в) да заематъ държавни, общински или други служби на публичната власть, както и служби въ частно-правни организации — освенъ въ организации само на лица отъ еврейски произходъ — които иматъ нѣкон публично-правни привилегии или които се подпомагатъ материално отъ публичната власть. Всички лица отъ еврейски произходъ, които заематъ такива служби, сж длъжни да ги напустнатъ въ месеченъ срокъ отъ влизане на закона въ сила;

г) да служатъ въ войската; вмѣсто това лицата отъ еврейски произходъ плащатъ законно опредѣленитъ данъци;

д) да членуватъ въ организации, които се намиратъ подъ надзора на Министерството на войната и въ организациитъ на журналисти, писатели, артисти, музиканти и художници;

е) да встъпватъ въ бракъ или въ извънбракно съжителство съ лица отъ български произходъ; бракове между лица отъ еврейски произходъ и българи, сключени следъ влизане на закона въ сила, се считатъ за несществуващи;

ж) да държатъ за домашна прислуга лица отъ български произходъ; заварената прислуга отъ такива лица трѣбва да бжде освободена въ 15-дневенъ срокъ отъ влизането на този законъ въ сила.

За неизпълнението наредбитъ на този членъ виновнитъ се наказватъ съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 1.000 до 30.000 л.

Чл. 18. Когато въ едно учебно заведение, непредназначено само за евреи, се приематъ ограничено число учаци, въ него могатъ да се приематъ лица отъ еврейски произходъ въ размѣръ, опредѣленъ отъ министра на народното просвѣщение, и то само ако нѣма кандидати българи.

Глава III.

За мѣстожителство на лица отъ еврейски произходъ.

Чл. 19. Следъ влизането на този законъ въ сила никое лице отъ еврейски произходъ не може да се установи на ново мѣстожителство безъ разрешение на Дирекцията на полицията. За неизпълнението на тази разпоредба виновнитъ се наказватъ съ глоба отъ 3.000 до 25.000 л. отъ министра на вътрешнит работи и народното здраве.

Не се допуша лицата отъ еврейски произходъ да се установяватъ за въ бждеще на ново мѣстожителство въ София.

Министерскиятъ съветъ може, по докладъ на министра на вътрешнит работи и народното здраве да постанови, лица отъ еврейски произходъ да бждатъ установени на ново постоянно мѣстожителство. Постановлението за това не подлежи на никакво обжалване.

Глава VI.

За имотитъ на лицата отъ еврейски произходъ.

Чл. 20. Лица отъ еврейски произходъ не могатъ да притежаватъ, владѣятъ или държатъ подъ наемъ, лично или чрезъ подставени лица, непокрити полски имоти.

Притежателитъ на такива имоти сж длъжни да ги предложатъ за продажба на Българската земеделска и кооперативна банка за фонда „Трудова поземлена собственост и комасация“ и, въ случай че тя откаже да ги купи, да ги продадатъ, въ едногодишенъ срокъ отъ влизането на този законъ въ сила, на лица българи по произходъ и български поданици или на дружества съ български капитали.

Непродаденитъ въ срока имоти на лица отъ еврейски произходъ, предметъ на този членъ, се изземватъ въ полза на касата за обществено подпомагане съ заповѣдъ на министъра на вътрешнит работи и народното здраве.

Лицата отъ еврейски произходъ, които наематъ непокрити полски имоти, сж длъжни да ги напустнатъ въ три-месеченъ срокъ отъ влизане на закона въ сила, къмъ която дата наемнитъ договори се развалятъ по силата на този законъ, освенъ ако договорниятъ срокъ изтича по-рано.

Глава V.

За професионалната и стопанска дейность на лицата отъ еврейски произходъ.

Чл. 21. Упражняването на свободна професия отъ лица отъ еврейски произходъ е допустимо за всѣка свободна професия въ такъвъ процентъ отъ общия брой на упражняващитъ тази професия въ царството, какъвто е процентътъ на населението отъ еврейски произходъ въ страната. Така опредѣлениятъ брой на лица отъ еврейски произходъ за всѣка свободна професия се разпредѣля по населени мѣста съ огледъ броя на населението отъ еврейски произходъ въ населеното мѣсто къмъ общия брой на населението отъ еврейски произходъ въ страната.

Ако за дадено населено място и свободна професия броят на лицата от еврейски произход надвишава допустимия, въ тази свободна професия не се допускат лица от еврейски произход, докато броят им се намали до допустимия размер.

Чл. 22. Министерският съвет може, по доклад на министъра на търговията, промишлеността и труда, да ограничи, цялостно или частично, личното или капиталово участие на лица от еврейски произход в някои клонове на търговията, индустрията, занаятите или друг вид стопанска дейност, а по доклад на министъра на финансите и на министъра на търговията, промишлеността и труда — да вземе мерки за установяване и надзираване имотното състояние на лицата от еврейски произход.

Постановленията на Министерския съвет, взети въз основа на този член, не подлежат на никакво обжалване.

Чл. 23. Лицата от еврейски произход не могат:

а) да бъдат собственици, акционери и участници с капитал, под каквато и да е форма, в учебни заведения или в предприятия за всякакъв вид театри, за кина, за издаване на печатни произведения, за производство и търговия с филми и с оръжие. Въ 6-месечен срок от влизането на този закон в сила такива лица от еврейски произход трябва да бъдат ликвидирани или отчуждени на лица от български произход и български поданици или на дружества с български капитали. Неликвидираният или неотчужденият съгласно тази разпоредба права се изземват в полза на касата за обществено подпомагане с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве;

б) да бъдат на каквато и да е служба — управители, директори, редактори, сътрудници, актьори и въобще всякакви служители в предприятия, посочени в буква „а“ на този член. Такива лица са длъжни в месечен срок от влизането на този закон в сила да напуснат службата си.

Разпоредбите на този член не се отнасят за учебни заведения и за предприятия за издаване на печатни произведения, предназначени само за лица от еврейски произход.

Лице от еврейски произход, което не изпълнява разпоредбата на буква „а“ от този член, се наказва с тъмничен затвор и глоба от 5.000 до 50.000 л., като капиталът, с който е участвувал, се изземва в полза на касата за обществено подпомагане, с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве.

Лице от еврейски произход, което не изпълнява разпоредбата на буква „б“ от този член, се наказва с тъмничен затвор до 1 година и глоба от 1.000 до 30.000 л.

Чл. 24. Въ никое дружество или предприятие, въ което не е изключен достъпът на лица от еврейски произход, не се допуска те да заемат, за всеки вид служба поотделно, повече места от българи.

Въ дружества или предприятия, въ които капиталът е предимно български, лица от еврейски произход не могат да участвуват въ ръководните служби, като членове на управителни и надзорни съвети, директори, прокуристи и други такива.

Забележка. Към дружествата, въ които капиталът е предимно български, се приравняват при всички случаи по този закон и дружества на лично участие, въ които членовете са въ мнозинство българи. Въз основа на това правило се определя и които дружества са предимно чужди капитали, съответно с предимно чуждо лично участие.

Службите, които по този член не могат да се заемат от лица от еврейски произход, трябва да бъдат освободени въ месечен срок от влизане на закона в сила.

За неизпълнението разпоредбите на този член виновните лица, които заемат тези служби или от ръководството на съответните дружества и предприятия, се наказват с тъмничен затвор и глоба от 1.000 до 30.000 л.

Чл. 25. Забранява се прехвърлянето на предприятия, акции, дялове и въобще участие с капитал под каквато и да е форма, както и на всякакви недвижими имоти и учредяване на вещи тежести върху такива, принадлежащи на лица от еврейски произход, на чужденци по произход или чужди поданици или дружества с предимно чужди капитали.

Чл. 26. Всички сделки на лица от еврейски произход, извършени противно на разпоредбите на този закон, са нищожни по силата на закона. Нищожно прехвърлените права се изземват в полза на касата за обществено подпомагане с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве, по реда на членове 10, 12 и 13.

Чл. 27. Разпоредбите на чл. 26 се отнасят и за сделки на лица от еврейски произход, извършени през периода от 1 септември 1940 г., а за сделките им с акции — от последното общо събрание на акционерното дружество, до влизане в сила на закона. За тези сделки се дава 6-месечен срок от влизане на закона в сила, въ който приобретателят на права по тези сделки е длъжен да ги прехвърли на лица от български произход и български поданици, или на дружества с български произход и български поданици, или на дружества с български капитали. След изтичането на този срок непрехвърлените права се изземват по посочения в чл. 26 ред.

Чл. 28. Лицата от еврейски произход не могат да участвуват като предприемачи въ обществени предприятия, включително и доставки, било лично или чрез подставени лица.

Заварените от този закон обществени предприятия са предприемачи от еврейски произход се довършват, съгласно поемните условия.

ДЪЛЪ III.

ЗА ПРОТИВОНАЦИОНАЛНИ И СЪМНИТЕЛНИ ПРОЯВИ.

Глава I.

За противонационалните прояви.

Чл. 29. Който върши въ страната действия, които увреждат името и достоинството на държавата или нацията, или върши противодържавна или противонационална пропаганда, или накарнява националното чувство на българи, се наказва с тъмничен затвор и глоба от 1.000 до 50.000 л. Същото наказание се налага и на български поданик, който върши такива действия въ чужбина.

Организации и предприятия, основани с каквато и да е цел, които вършат такава дейност, се разтурят с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве, а имотите им се изземват в полза на касата за обществено подпомагане по реда, посочен въ дълъ I, глава 3, на този закон.

Чл. 30. Организации или предприятия, които вършат пропаганда в полза на чужда държава, се забраняват и се разтурят с заповед на министъра на вътрешните работи и народното здраве, а с имотите им се постъпва по реда на дълъ I, глава 3.

Който сътрудничи по каквато и да е начин на такива организации и предприятия, се наказва с тъмничен затвор и глоба от 1.000 до 50.000 л.

Разпоредбите на този член не се отнасят до организации и предприятия, които съществуват въз основа на международни конвенции или на решение на Министерския съвет.

Чл. 31. Който, с цел въ стопански саботаж, не извърши обществено предприятие или повреди стоки и произведения сръдства, или намали производството си, се наказва съ строг тъмничен затвор до 5 години, ако не подлежи на по-тежко наказание по общите закони.

Глава II.

За съмнителните прояви.

Чл. 32. Без предварително разрешение на министъра на вътрешните работи и народното здраве, никое начинание с идеална цел не може да получи каквато и да е материална помощ или дарение от чужбина.

За неизпълнението на тази наредба виновните се наказват с тъмничен затвор до 1 година и глоба от 1.000 до 30.000 л.

Чл. 33. Никой не може да бъде подставено лице за покриване собственост на чужд поданик или чужденец по произход.

Който свои, като подставено лице, имущество на чужд поданик или на чужденец по произход, е длъжен да го декларира пред местната полицейска власт въ месечен срок от влизането на този закон в сила.

За неизпълнението на тези наредби виновните се наказват с тъмничен затвор и глоба от 1.000 до 30.000 л.

Чл. 34. Всички чужди поданици, на които заварените закони забраняват да притежават недвижими имоти въ определени населени места, а имат такива, са длъжни да ги ликвидират въ 6-месечен срок от влизането на този закон в сила. Ако не сторят това, тези имоти се изземват безвъзмездно от общините въз основа на решение на съответния общински съвет, одобрено от министъра на вътрешните работи и народното здраве.

ДЪЛЪ IV.

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ.

Чл. 35. Организации могат да членуват въ международни съюзи, институти и др. само съ предварително разрешение на министра на вътрешните работи и народното здраве.

Чл. 36. Организации, които членуват въ международни съюзи, институти и др., сж длъжни въ месечен срок отъ влизане на закона въ сила да заявятъ за членуването си предъ Министерството на вътрешните работи и народното здраве и да поискатъ разрешение за членуването си.

Ръководните лица на организации, споменати въ алинея първа на този членъ, които не изпълнятъ разпоредбата на сжщата алинея, се наказватъ съ заповѣдь отъ министра на вътрешните работи и народното здраве съ глоба отъ 1.000 до 10.000 л.

Чл. 37. Организация, която безъ разрешение отъ министра на вътрешните работи и народното здраве започне да членува или продължи членуването си въ международенъ съюзъ, институтъ и др., се разтуря съ заповѣдь, която се съобщава на ръководството на организацията.

Членове на ръководството на организации, които турятъ въ изпълнение едно решение за членуване на ръководената отъ тѣхъ организация въ единъ международенъ съюзъ, институтъ и др., безъ да иматъ разрешение за това отъ министра на вътрешните работи и народното здраве, се наказватъ отъ последния съ глоба отъ 1.000 до 20.000 л.

Чл. 38. Никаква международна среща, конгресъ, конференция, научна, културна, спортна, туристическа или друга такава сбирка не може да стане въ царството, нито може да се участва въ такава въ чужбина безъ предварително министърътъ на вътрешните работи и народното здраве да разреши начинанието за нейното организиране, съответно за участието въ нея.

За неизпълнението на тази наредба виновните се наказватъ отъ министра на вътрешните работи и народното здраве съ глоба отъ 500 до 5.000 л.

Чл. 39. Въ случаитъ, посочени въ членове 35, 36, 37 и 38, министърътъ на вътрешните работи и народното здраве дава или отказва разрешението, следъ като вземе мнението на съответния министъръ и на министра на външните работи.

Чл. 40. Който не изпълни никакъ или както трѣбва една разпоредба на властта, издадена по приложението на този законъ, се наказва съ тъмниченъ затворъ и глоба отъ 1.000 до 30.000 л., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 41. Длъжностно лице, което не изпълни никакъ или както трѣбва постановленията на настоящия законъ и разпоредбитъ, издадени по неговото прилагане, се наказва, ако не подлежи на по-тежко наказание, съ глоба отъ 1.000 до 30.000 л. и се уволнява. Наказанието се налага отъ съответния министъръ.

Чл. 42. Лицата, които укриватъ или спомогнатъ да се укриватъ имущества, подлежащи на изземване по този законъ, отговарятъ и граждански предъ касата за обществено подпомагане, солидарно, до размѣра на най-голямата стойностъ, която сж имали укривитѣ имущества следъ укриването имъ.

Чл. 43. Глобитъ, налагани по този законъ, сж въ полза на касата за обществено подпомагане.

Чл. 44. По дѣлата, подсъдни на областните сждилища, образувани съгласно този законъ, предварително следствие не се извършва. Възъ основа на произведеното отъ прокурора дознание, което трѣбва да стане въ 7-дневенъ срокъ, той внася дѣлото въ сжда съ обвинителенъ актъ следъ като предварително опредѣли мѣрката за неотклонението на обвиняемия.

Областниятъ сждъ разглежда дѣлата най-късно въ двуседмиченъ срокъ отъ постѣпването на обвинителния актъ. По тѣзи дѣла сроковетъ по членове 306 и 308 отъ закона за наказателното сждопроизводство сж тридневни.

Присждитъ на областните сждилища подлежатъ само на касационно обжалване въ двуседмиченъ срокъ отъ произнасяне на резолюцията. Присждата трѣбва да бжде приготвена въ 3-дневенъ срокъ отъ това произнасяне.

Върховниятъ касационенъ сждъ разглежда дѣлата най-късно въ месеченъ срокъ отъ постѣпването имъ).

Г-да народни представители! Като докладчикъ на този тѣй важенъ и извънредно популяренъ въ народните срѣди законопроектъ, азъ считамъ за свой дългъ да не се задоволя само съ прочитане мотивитъ му, а и да обя-

сняя, отъ мое гледище, основните линии на този законопроектъ, както и причинитъ, които сж стимулирали неговото внасяне за приемане отъ Народното събрание.

Г-да народни представители! Всѣки народъ се стреми къмъ пълно и цѣлостно национално обособяване, прайвейки всичко зависещо отъ него и отъ вътрешните и международни условия, при които той е поставенъ да развива своитѣ материални и морални сили. Въ този си стремежъ народитъ сж били често принуждавани да промѣнятъ своитѣ схващания и своитѣ системи за организация на своя политически, социаленъ и културенъ животъ, съобразно създаващитъ се нови вътрешни и външни условия въ всички прояви на живота въобще.

Народитъ преминаха презъ космополитизма на либералната и демократична епохи, при които фалшивитъ хуманитаризмъ и теорията за интернационалното организиране на народитѣ играеха много голѣма роля. Обаче тия идейни схващания, прокламирани като най-добри за формиране на човѣшкия колективъ, не дадоха обещаитѣ отъ тѣхните теоретици резултати. Тѣ само разслабиха и обезсилиха материално, морално и духовно народитъ, прайвейки ги лека плячка въ ръцетъ на всевъзможни международни тайни и явни организации. Задъ тия последните и подъ тѣхно прикритие се движеха съ твърди и нахални крачки безпощадните международни спекуланти, които използвуха и продължаватъ да използватъ всѣко създадено положение за лична своя материална полза, безъ да държатъ смѣтка за материалното положение на народитъ, въ чиято снага тѣ се вливатъ съ нахална и ненаситна алчностъ.

За международните културни, стопански и финансови спекуланти е билъ винаги безъ значение фактътъ, кой е господарствъ въ дадено мѣсто на свѣта, защото за тѣхъ полето за най-вулгарна експлоатация не е тази или онази малка или голѣма държава, а цѣлиятъ свѣтъ, хората на цѣлото земно кълбо. Навишното и добродушно човѣчество искрено бѣше започнало да вѣрва въ обвинитата съ примамливи перспективи теория на космополитизма на международната демокрация. Но вмѣсто обещаваното благоденствие на народитъ, дойде тѣхното пълно материално разорение и вътрешно разложение, което неминуемо водѣше вече не къмъ щастливъ животъ, при който тѣ да използватъ за себе си плодетѣ на своя собственъ трудъ, а къмъ истинско икономическо робство на интернационалните финансови спекуланти. Тия последните винаги сж готови да „подпомагатъ“ нуждаещитъ се; тѣ сж голѣми „благодетели“, „дарители“, като отдѣлятъ отпадетѣ на своята трапеза, подхвърляйки ги на нуждаещитъ се, колкото да не умратъ отъ гладъ, защото имъ сж необходими още тѣхните сили, за да ги използватъ за натрупване и за увеличаване на своето лично благосъстояние.

Свърши се миналата европейска война. При създаването на мирните договори играха решаваща роля тия скрити международни спекуланти, които създадоха теорията за победителитъ и победенитъ и затова болшинството отъ народитъ бѣха поставени въ положение на ограбени териториално и разорени материално. И не можеше другояче, защото практиката на международните финансови магнати имъ е доказала, че тѣ най-здраво, най-сигурно и най-хищно могатъ да се разпореджатъ само въ странитъ, които иматъ нужда отъ тѣхната финансова мощъ, отъ тѣхните „благодѣяния“. Престѣпната роля на международните финансиста най-сетне бѣше ясно разбрана отъ всички „победени“ народи и дори отъ нѣкои народи, които бѣха въ лагера на победителитъ, каквито сж Италия и Русия.

При създаденитѣ следвоенни условия на животъ, много малко работа трѣбваше всрѣдъ народитъ отъ лагера на „победенитъ“ и ограбенитъ, да за се разбере, че държавата е здрава, силна, и народитъ ѝ може да благоденствуватъ, само когато този народъ е обединенъ въ името на националния идеалъ, изгонвайки отъ своята срѣда и отъ своя културенъ, финансовъ и стопански животъ всѣкакви елементи, които сж чужди на неговата националностъ, когато той, народътъ, престане да се въодушевлява отъ всѣкакви интернационални и космополитични идеологии, които нагледъ сж примамливи, но които вслѣдствие играятъ ролята на отровата, която се дава на кучето, посипана върху едно апетитно парченце месо. Народитъ започнаха да разбиратъ, че тѣхното благоденствие ще настѣпни, когато тѣ почнатъ да служатъ само на себе си, когато започнатъ да бранятъ плодетѣ на собственъ си трудъ отъ посегателството на разни международни финансови и стопански хищници. При това национално съзнание се явиха силни хора въ нѣкои голѣми европей-

ски държави, които издигнаха и успяха да наложат въ своите страни великия и свещен лозунг на националния егоизъм, от приложението на който всеки народъ за себе си може да очаква само полза. Този лозунгъ не е нѣщо ново. Идеята за националното обединяване на народитѣ съществува отъ много, много вѣкове. Излишно е да се привеждатъ примѣри отъ историята, близка и далечна; излишно е да се посочватъ като примѣри и борбитѣ за националното обединение на българския народъ. Винаги, обаче, международнитѣ тайни организации, разнитѣ масонски, беневеритски и други ложѣ и организации, дирижирани отъ скрити въ Англия, Франция и Америка централни скривалища, въ които решаваща дума иматъ финансовитѣ „господари“ на свѣта, сѣ разрушавали онова, което народитѣ съ своята кръвъ сѣ извоювали за себе си, за собственото си благополучие.

Този лозунгъ не е новъ и за България, за българската общественостъ и за българската стара и нова история.

Нѣма българинъ, който да не знае, че свободата ни, която бѣше извоювана съ кръвта на великия руски народъ, не бѣше искрено желана отъ международнитѣ тайни организации и особено отъ тѣй нареченото еврейско племе. Нѣма българинъ, който да не си спомни съ погнуса за името на еврейна лордъ Биконсфилдъ — Дизраели, който унищожи плодотѣ на руското оръжие и разкъса Санстефанска България. Повикътъ и възмущението противъ мръвтия вече Ньойски договоръ не сѣ замлъкнали още, защото сѣ всѣщностъ изблици на възмущение противъ международнитѣ еврейски банкери, „експерти“ въ Ньои, които, следъ като откъснаха живи части отъ тѣлото на България, ограбиха я и материално под формата на всевъзможни контрибуции — репарации и обезщетения, отнеха и последния залькъ отъ устата на работещия и трудящия се български народъ.

Преди да опровергая твърдението на еврейската консистория, че сега инцидентно, подъ влиянието на чужди срѣди билъ повдигнатъ у насъ въпросътъ за ограничението правата на еврейтѣ, азъ считамъ за необходимо да подчертая, че този въпросъ далечъ не е новъ, или случайно повдигнатъ въ свѣта. Веднага следъ смъртта на Исуса Христа повикътъ противъ еврейтѣ въ цѣлия свѣтъ е общъ. Злото, което еврейтѣ сѣ носили на човѣчеството, се е чувствувало въ всички времена отъ всички народи, въ всички материци. Но поради голѣмата финансова сила на еврейтѣ, не сѣ се намирали смѣли хора, които да издигнатъ решително лозунга за борба съ еврейския паразитизъмъ, или пъкъ, доколкото сѣ се намирали такива, тѣ сѣ бивали прѣко или косвено обезсилвани чрезъ най-мощното срѣдство, единственото най-сигурно еврейско оръжие — златото.

Доколко силно се е чувствувало зловерното влияние на еврейството въ разнитѣ времена, личи отъ следнитѣ мнения за тѣхъ, изразявани публично отъ велики въ миналото хора. Азъ ще процитирамъ само нѣколко такива мнения. Ние виждаме още въ първитѣ вѣкове следъ Христа да се надига повикъ срещу еврейството. Диоритъ, I вѣкъ следъ Христа, казва: „Еврейтѣ не се смѣсватъ съ другитѣ народи и гледатъ на тѣхъ като на врагове“. Тацитъ, II вѣкъ следъ Христа, казва: „Тѣ презиратъ всичко, което е свето за насъ, и правятъ онова, което предизвиква отвращение у насъ“. Мохамедъ, VI вѣкъ следъ Христа, казва: „Всички до единъ сѣ мошеници“. Мартинъ Лютеръ, XVI вѣкъ следъ Христа, казва: „Нѣма и нѣма да има подъ слънцето по-крѣвожаденъ и отмстителенъ народъ отъ еврейтѣ. Тѣ душатъ и унищожаватъ останалото население и на това основание се считатъ за богоизбранъ народъ“. Мария Терезия, XVIII вѣкъ следъ Христа, казва: „Азъ не познавамъ по-страшна чума за държавата отъ еврейското племе.“ Волтеръ: „Тази малка нация не скрива своята ненавистъ къмъ всички останали народи. Нейнитѣ представители сѣ винаги жадни за чуждитѣ богатства, подли при несполука и нахални при сполука.“ Наполеонъ I: „Цѣлото еврейско дарование се изчерпва отъ лихварството и изнудвачеството. На еврейтѣ не трѣбва да се гледа като на секта, а като на народъ. Това е народъ между народитѣ. Това сѣ гѣсеници, това сѣ скакалци, които опустошаватъ Франция. Отъ Мойсеевитѣ времена всички евреи сѣ лихвари и угнетители. Трѣбва да се забрани на еврейтѣ да търгуватъ, както се забранява на недобросъвестнитѣ златари да упражняватъ своя занаятъ.“ Викторъ Юго: „Съ еврейтѣ се отнасятъ съ отвращение; но трѣбва да се признае, че тѣ действително сѣ отвратителни; тѣхъ сѣщо ги презиратъ, защото сѣ достойни за презрение.“

Бихъ могълъ да цитирамъ маса и маса мнения отъ миналото, които сѣ продиктувани отъ ония чувства, които

сѣ изпитали хората отъ деятельности на еврейтѣ, които днесъ съ едно много сантиментално изложение искатъ да минатъ за светци въ българския общественъ, стопански и културенъ животъ.

Г-да народни представители! Нека да не се позоваваме само на тия мнения отъ много далечното минало. Ние виждаме, че даже и единъ отъ най-големитѣ съвременни индустриалци въ Америка, Хенри Фордъ, повдига въпроса за влиянието и значението на еврейството и еврейския капиталъ. Като говори въ своята книга за борбитѣ между капитала и труда, той казва: „Въ Америка се счита, че капиталътъ, това сѣ срѣдствата, които се употребяватъ, за да се поставятъ въ движение машинитѣ и човѣшкитѣ трудъ. Но тъкмо тъкъ е съвременната трагедия при борбата между капитала и труда, защото този, който привежда въ движение машинитѣ, който дава работа на работницитѣ, който върши търговията, всѣщностъ той не е капиталистътъ. Капиталистътъ е онзи международенъ финансовъ магнатъ, който финансира работодателя“. И наистина, съвременната трагедия въ борбата между капитала и труда се състои въ това, че не могатъ да се разбератъ капиталътъ и трудътъ за една обща борба за провалянето на тия международни финансисти, които всѣщностъ експлоатиратъ както работодателя, така и работника.

Не липсватъ, г-да народни представители, и предсказания за борбата, която се наложи срещу еврейското финансово владичество, борба открита, жестока, срещу домогванията на еврейския капиталъ. Азъ бихъ ви посочилъ какво казватъ въ XIX вѣкъ Францъ Листъ, Албертъ Шефелъ, Дюрингъ, които, като подчертаватъ какви сѣ качества на еврейтѣ и каква е тѣхната международна дейностъ, предричатъ още въ началото на XIX вѣкъ, че ще дойде скоро день, когато народитѣ ще се осъзнаятъ и ще отърсятъ тия финансови паразити отъ своитѣ тѣла. А Лагарди, пакъ въ XIX вѣкъ, дава и конкретно мѣрката, чрезъ която човѣчеството може да бѣде освободено отъ влиянието и паразитизма на еврейтѣ. Той казва изрично: „Това чуждо тѣло предизвиква въ тѣлото на чуждитѣ нации болести, гниене и смъртъ. Еврейтѣ сѣ чужди на европейскитѣ народи и като чужди носятъ въ себе си само разложение. Съ хитрината и бацилитѣ не се водятъ преговори и не ги превъзпитаватъ, а се стараятъ да ги унищожатъ колкото се може по-скоро. Азъ бихъ отнелъ — казва Лагарди — на еврейтѣ преди всичко онова, съ което тѣ сѣ силни, а именно паритѣ“.

Независимо отъ стремежа за финансово господство въ свѣта, еврейството се счита и за миропомазанъ, богоизбранъ народъ, който въ всѣко отношение иска да господствува въ свѣта. Това много ясно и много категорично е изразено въ свещената еврейска книга талмуда, която се явява като едно тълкуване на библията, но едно тълкуване чисто по еврейски, а не въ християнски смисълъ. Докато християнитѣ подъ понятията „братя“ и „ближни“ разбиратъ всички човѣци по земята, еврейтѣ, споредъ тълкуването на талмуда, подъ понятията „братя“ и „ближни“ разбиратъ само обрѣзанитѣ въ израилтянска религия.

Пакъ споредъ тази свещена за еврейтѣ книга, Богъ Отецъ, чрезъ устата на пророцитѣ и Израила, ето какво казва: „Азъ ти давамъ на тебе и на твоето потомство оная страна, въ която живѣешъ като пришелецъ, на вѣчни времена.“

Остани чужденецъ въ тая страна и азъ ще бѣда съ тебе; благославяйки тебе и твоето потомство, азъ ще ти отдамъ всички страни.

Пазѣ се да сключавашъ съюзи съ жителитѣ на ония страни, въ които отивашъ. Ти трѣбва да разрушавашъ тѣхнитѣ олтари, да унищожишъ тѣхнитѣ богове и да преклонашъ тѣхнитѣ светни.

Ти ще погълнешъ всичкитѣ народи, които твоятъ Господъ Богъ ти е предоставилъ. И да не ги пощадяшъ и да не служишъ на тѣхнитѣ богове, защото това ще бѣде гибель за тебе.

Тѣзи народи, които не поискатъ да ти служатъ, трѣбва да погинатъ, и странитѣ имъ да бѣдатъ опустошени.

Той, Исхова, ще ти отдаде тѣхнитѣ крале въ твоя власть и ти трѣбва да унищожишъ даже и спомена за тѣхъ.

Не се бой отъ народитѣ на тѣзи страни, понеже тѣ сѣ ти отдадени да ги погълнешъ.

Ти ще получишъ голѣми и прекрасни градове, които не си строилъ ти, и домове, пълни съ богатства, неагрупирани отъ тебъ, лозя и градини, не посадени отъ тебъ, и ти ще ядешъ до насита.

Царетъ ще те бавятъ и тѣхнитѣ жени ще ти бждатъ дойки. Тѣ ще паднатъ на колѣне предъ тебе и ще лижатъ праха отъ краката ти“, и т. н. и т. н.

И наистина еврейтѣ точно изпълняватъ тѣзи свети за тѣхъ заповѣди, като систематично вършатъ всичко за разоряването на необрѣзанитѣ народи и довеждатъ до гибелъ държавитѣ, въ които успѣятъ да взематъ ръководството на политическия и финансовъ животъ въ ржцетѣ си.

Ето какво бѣше положението въ Германия непосредствено следъ войната, когато еврейтѣ се опитаха доста сериозно да заграбятъ въ ржцетѣ си и политическата властъ. Това сѣм данни много прѣсни и поне по отношение на тѣхъ еврейтѣ нѣма да иматъ безсрамие да ги отричатъ, защото тѣ често се опитватъ да отричатъ автентичността дори на своитѣ религиозни догми, когато е въпросъ да запазятъ господстващото си положение въ една или друга областъ.

„Всичкитѣ класи отъ нѣмския народъ — казва Хенри Фордъ въ своята книга — чувствуваха гнета на еврейското влияние, но тѣ нѣмаха сили въ момента да се освободятъ отъ него“. А непосредствено следъ войната въ шесточлениия кабинетъ, който зае мѣстото на имперското правителство, сѣ най-големо влияние се ползували еврейтѣ Гаазе и Ландебергъ. Гаазе управлявалъ външнитѣ работи. Къмъ него се присъединилъ Каутски, чехъ, който въ 1918 г. не бѣ придобилъ правото на нѣмско гражданство. Тамъ били и еврейтѣ Коонъ и Герцфельдъ. Евреинътъ Шеффелъ става министъръ на финанситѣ, евреинътъ Бернщайнъ — неговъ помощникъ, Шатсъ — секретаръ на вътрешнитѣ дѣла, станалъ евреинътъ Прейсъ и неговъ помощникъ евреинътъ Фрейндъ. Евреинътъ Фрицъ Макъ Кохенъ, кореспондентъ на „Франкфуртеръ цайтунгъ“ въ Копенхагенъ, билъ назначенъ началникъ на осведомителната служба.

Не по-добро е било положението и въ Пруссия. Кабинета управлявали еврейтѣ Гиршъ и Розенфельдъ, първиятъ въ качеството си на министъръ на вътрешнитѣ работи, а вториятъ — министъръ на правосъдието. Евреинътъ Симонъ получилъ мѣсто — помощникъ на шатсъ-секретаря на финанситѣ. При това пруското финансово министерство било напълнено цѣлото съ евреи, и тѣ го управлявали. Директоръ на просвѣтитѣ учреждения билъ рускиятъ евреинъ Футранъ, на когото помагалъ евреинътъ Арнтъ. Директоръ на департамента на колонитѣ станалъ евреинътъ Майеръ Гергардъ. Евреинътъ Костенбергъ управлявалъ отдѣла на изкуствата. Интендантството попаднало въ ржцетѣ на еврейна Вурма, а въ министерството на продоволствието стоели еврейтѣ д-ръ Гиршъ и таенъ съветникъ д-ръ Шаутхасенъ. Съветътъ на работницитѣ и войншкитѣ представители се управлявалъ отъ еврейна Каганъ, при което еврейтѣ Шернъ, Херцъ, Левенбергъ, Френкелъ, Израйловичъ, Лаубенхаимъ, Зеллингзонъ, Коценшайнъ, Лауфенбергъ, Хейманъ, Шлезингеръ, Мерцъ и Вейлъ заемали въ него разни служби. Евреинътъ Ернстъ получилъ мѣсто председателъ на полицията въ Берлинъ; въ Франкфуртъ-на-Майнъ сѣщото мѣсто заелъ евреинътъ Зинцхеймеръ, а въ Есенъ евреинътъ Леви. Сѣщото положение е и въ Бавария при водене на преговоритѣ за миръ следъ 1918 г. Ние виждаме въ Бавария еврейна Ейснеръ да заема министъръ-председателското мѣсто. Като неговъ министъръ на финанситѣ става евреинътъ Яффе. Баварската търговия, транспортъ и промишленостъ били подчинени на полу-еврейна Брентано. Еврейтѣ Талхейнеръ и Хейманъ се разпореждали въ Вюртенбергъ, а евреинътъ Фульдъ въ Хесенъ. И какво става по-нататкъ? Двама отъ делегатитѣ на мирната конференция били евреи, третиятъ билъ на всички добре известното оръдие на еврейскитѣ интереси. Освенъ това нѣмската делегация била наводнена съ експерти и съветници евреи: Максъ, Варбургъ, д-ръ фонъ Шраусъ, Мертоуъ, Оскаръ, Оппенхеймеръ, д-ръ Яффе, Дейтшъ, Брентано, Бернщайнъ, Ратенау, Васерманъ и Менделсонъ-Бартольдъ и пр.

Презъ това време въ ржцетѣ на еврейтѣ бѣха и най-големитѣ вестници, цѣлата преса, съ която се създаваше обществено мнение, между които стояха и голѣмитѣ вестници „Берлинеръ Тагеблатъ“, „Франкфуртеръ Цайтунгъ“, мюнхенското издание на в. „Последния извѣстия“ и пр. Много лесно е при това положение да се разбере готовността на германския народъ, поведенъ отъ своя великъ водачъ Адолфъ Хитлеръ, да влѣзе въ решителна борба срещу еврейската опасностъ и да доведе тая борба до известия на всички ни край.

Не е нова у насъ борбата, г-да народни представители, срещу еврейството. Противното се твърди съ единъ много фалшивъ патосъ въ изложението на еврейската консистория. Борбата срещу еврейтѣ, или както народътъ

ги нарича съ едно обидно за тѣхъ име, което азъ тукъ нѣма да спомена, е съществувала и преди освобождението у насъ, когато еврейтѣ, както винаги въ такива случаи, не сѣ били считани за никакви роби, а сѣ били пакъ най-близкитѣ, най-довѣренитѣ хора на властващитѣ — тѣхнитѣ доставчици, тѣхнитѣ финансови помощници. Следъ освобождението тая борба продължава. Тя се проявява де съ статии, де съ брошури, де съ речи. Мнозина добри българи, между които и единъ българинъ, който днесъ има тукъ въ нашата срѣда синъ министъръ и синъ депутатъ, водѣха борба срещу еврейството. Зародиха се следъ това известнитѣ организации „Родна защита“, „Съюзъ на българитѣ“, „Ратническа организация“, на деятелността на които се гледаше съ насмѣшка, както и сега още има хора, които смѣтатъ, че всичко, което се говори тукъ или вънъ за еврейтѣ, е пресилено. Нѣкои слѣпци, бихъ казалъ, които никога не виждатъ опасността, освенъ когато тя се навре въ очитѣ имъ, поглеждаха съ насмѣшка, съ ирония на всѣко изказано желание отъ добри български граждани за вземане мѣрки за ограничаване властването на еврейския капиталъ. Но дойде време, когато въ Народното събрание, отъ името на правителството, се внесе вече законопроектъ, съ който ясно и категорично се опровергаватъ основанията за иронията, за насмѣшката, съ която се гледаше въ миналото на борбата срещу еврейтѣ.

Съ тоя законопроектъ далечъ не сѣ засегнати въковнитѣ български традиции, както се изразяватъ господа еврейтѣ въ своето изложение, на търпимостъ, на готовностъ да дадемъ всѣкому, който се нарича човѣкъ, възможностъ да живѣе. Но мина времето, когато българинътъ бѣше съ наведенъ грѣбъ, за да го яхатъ чужденци, които изсмукватъ и последния резултатъ отъ неговия тежъкъ, непосиленъ трудъ.

Отъ тоя законъ ще се ползуватъ онѣзи, мнението на които еврейтѣ сѣ си позволили да ангажиратъ срещу закона — българскитѣ интелигенти. Позволили сѣ си управленията на нѣкои обществени и професионални организации да подписватъ изложения и петиции срещу този законъ. Кого питахте, г-да? Това не е единъ обикновенъ въпросъ. И азъ, като адвокатъ, заедно съ хиляди адвокати въ България, порицавамъ тѣзи изложения и отричамъ правото на когото и да било отъ името на адвокатския съветъ да издава изложения въ полза на еврейството. (Ржкоплѣскания) Кой събра търговцитѣ, за да вземе тѣхното мнение? Не ги ли чуваме вънъ на улицата, не ги ли чуваме въ дюканитъ какво говорятъ? Занаятчиитѣ, писателитѣ, лѣкаритѣ, зѣболѣкаритѣ, аптекаритѣ не сѣ ли въ своята мисль за закона? Тѣзи управителни тѣла, тѣзи господа, които сѣм застанали по единъ или другъ начинъ начело на тѣзи организации, не могатъ да говорятъ отъ тѣхно име по този тѣй голѣмъ за нацията въпросъ. Сѣщото се отнася и за подофицерската организация, защото и отъ тѣя, както се твърди въ изложението на консисторията, имало петиция въ полза на еврейтѣ.

Нѣкой отъ дѣсно: Йосифъ Робевъ — патриотътъ!

Докладчикъ Дочо Христовъ: Тѣ не могатъ да ангажиратъ българския народъ, който съставлява тѣзи организации и който въ грамадното си бошинство ржкоплѣска и адмираи правителството, което има доблестта да внесе за разглеждане такъвъ законопроектъ. („Браво!“ Ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Ето какво се казва въ това изложение на господата отъ консисторията. (Чете): „Общо взето, законопроектътъ е антисоциаленъ: преследва се работническото, чиновничкото, забранява се достѣпътъ на младитѣ евреи въ свободнитѣ професии, като се установява единъ съ нищо неоправданъ и несправедливъ процентъ, отварятъ се вратитѣ на необятенъ административенъ произволъ“. Азъ отричамъ правото на еврейтѣ да говорятъ за мѣрки, за които иматъ право да говорятъ само българитѣ. (Продължава да чете): „Всичко това се смѣташе отдавна ликвидирано въ анализъ на срѣднѣвѣковната история“. Значи вие, българско правителство, вие, български Парламентъ, който разглежда този законопроектъ, днесъ се връщате въ срѣднѣвѣковието, когато нѣмаше култура, нѣмаше просвѣта. Вие сте некултурни, вие сте хора отъ срѣднитѣ вѣкове; вие дори нѣмате право — искатъ да кажатъ тѣ — да живѣте въ времето, когато ние, еврейтѣ, ние, богонзбранитѣ народъ, трѣбва да бждемъ господари въ тоя свѣтъ. (Продължава да чете): „Затова българскитѣ народъ и българската общественостъ сѣ изненадани, смутени, учудени и основателно се питатъ, кому е нуженъ този законъ“. Български народъ, българска общественостъ! Вие ли говорите отъ името на българския народъ и на българската обществ-

ност? Вие ли се позовавате на оня народ, на гърба на който трупате своето благосъстояние? Вие нямате това право. Азъ отричамъ на който и да било небългаринъ да се позовава на българския народъ и на българската общественост. (Продължава да чете) „Българският народъ ли иска тѣзи мѣрки? Но той никога не е проявявалъ недоволство и възмущение противъ евреитѣ. Българското селячество и работничество ни най-малко не хранятъ таква чувства. За честта на българската интелигенция, Търговскиятъ съюзъ, Съюзътъ на адвокатитѣ въ България, Висшиятъ адвокатски съветъ, Софийскиятъ адвокатски съветъ, лѣкаритѣ и писателитѣ, запаснитѣ подофицери и нивалиди — всички се изказаха противъ този законопроектъ“.

Азъ заявихъ предъ васъ, заявявамъ и сега, че никой отъ тия организации не се е изказвала противъ законопроекта. Всички организации единодушно подкрепятъ тоя законопроектъ. Обявяватъ се противъ законопроекта само ръководителитѣ, лицата, които сѣ подписали тия изложения или петиции. По какви съображения — не зная.

По-нататкъ въ изложението си тия господа ни съветватъ и ни учатъ на конституционализъмъ, на държавно право! Пустнали, както казва поговорката, Тарлю подъ одъра, той се качилъ отгоре! Тѣ ще учатъ насъ какъ ще трѣбва да се управлява България, какъ трѣбва да се прилагатъ законитѣ!

Имали били ордени. Иматъ, вѣрно е, но азъ зная случаи, когато единиятъ братъ има български орденъ за храбростъ, другиятъ братъ има гръцки орденъ за храбростъ, а чичо му имъ: румънски. Всѣко еврейско семейство, по понятии съображения, е прѣснато навсѣкжде изъ свѣта. Единъ живѣе въ една столица, другъ живѣе въ друга столица, за да могатъ по-лесно да правятъ взаимно гешефтитѣ и да заобикалятъ разнитѣ законни разпореждания противъ валутни и други спекули, които сѣ били винаги на прѣвъ планъ въ тѣхнитѣ мисли.

Най-куриозното, обаче, г-да, въ това изложение е друго. Въ това изложение господа даватъ числото на хората си по професии. Споредъ това изложение, г-да, въ България нѣма нито единъ еврейинъ банкеръ. Вие всички имате изложението. Прелестете го, г-да, и ще видите, че въ таблицата за професиитѣ срещу думата „банкери“ има черта, а не цифра. Обаче следъ банкеритѣ следватъ рентниеритѣ и веднага виждате — 236 души. Тѣ не сѣ банкери, тѣ сѣ само рентниери! Тѣ сѣ само лихвари, тѣ сѣ само обирници на труда на българския народъ. Истината кѣде е, нѣма да цитирамъ, за да не губя времето на почитаемото Народно събрание. Имате всички данни, имате всички цифри въ изложението на търговци и занаятчии. Имате и статистиката отъ Борисъ Константиновъ въ неговата статия, помѣстена въ списание „Економистъ“, кн. I, 1939 г. Като имамъ предвидъ цифритѣ, които се даватъ въ изложението и въ поменатата статия, които не сѣ опровергани съ нищо отъ никѣде, азъ не мога да не опровергая онова, което се говори въ изложението на консисторията — че евреитѣ сѣ само скромни жители на българската държава, че това сѣ хора, които живѣятъ едва ли не по-лошо и отъ бедния български селянинъ.

Вие виждате, г-да народни представители, отъ тия цифри, че отъ българския акционеренъ капиталъ на българинъ се падатъ 314 л., на евреинъ — 8.589 л. Въ предприятитѣ въ България на българинъ се пада капиталъ 196 л., срещу 10.491 л. на евреинъ. Отъ българитѣ 2.56% сѣ търговци, а отъ евреитѣ 51.95%. Отъ търговския акционеренъ капиталъ на българинъ се падатъ 66.66 л., а на евреинъ — 4.289.16 л. Отъ вносната търговия — 27.60 л. на българинъ, 3.112.20 л. на евреинъ. Отъ износната търговия — 53.05 л. на българинъ, 2.506 л. на евреинъ. Работническа заплата, платенъ трудъ: на българинъ се пада 148 л., на евреинъ — 2.240 л. И въ края на краищата отъ общия националенъ доходъ на всѣкъ български гражданинъ се падатъ 1.067 л., а на евреинъ — 26.119 л.

И действително има защо при това положение да се борятъ господа. Тѣ трѣбва да защищаватъ едни извоювани позиции, благодарение на наивността на българския народъ, благодарение на тая „традиция“, на която се позоваватъ въ изложението си.

Но да отидемъ по-нататкъ. Отъ аптекитѣ и дрогеритѣ близу 40% сѣ въ рѣцетъ на евреи тогава, когато българинъ, свършилъ аптекарство, имащи право да взематъ аптека, ходятъ да слугуватъ въ еврейскитѣ аптеки и дрогерии.

Г-да народни представители! Отъ всичко изложено дотукъ е много ясно, че нуждата отъ единъ законъ за защита на нацията противъ поплъзновенията и престѣпнитѣ замисли на разни международни организации, на еврейския капиталъ и на еврейщината въобще, е належаща и той трѣбва да бѣде приетъ отъ васъ по начало, следъ което

въ комисията да се внесатъ въ него всички поправки и допълнения, които да направятъ невъзможно неговото заобикаляне или изкористване както отъ евреи, така и отъ българини и други, живущи въ страната ни, (Ржкоплѣскания) или отъ живущи въ чужбина спекуланти.

Иванъ Батембергски: Браво!

Докладчикъ Дочо Христовъ: Да поставимъ въ сила безъ отлагане постановленията на закона и да изключимъ възможността за превратно тълкуване на постановленията отъ втория дѣлъ на законопроекта, като бѣдатъ засилени мѣрkitѣ до степенъ да се забрани въобще на евреинъ да бѣде работодателъ въ нашата страна, да бѣде въобще господаръ на българинъ въ каквото и да било предприятие, занятие или банка. Да предвидимъ най-строги санкции срещу всички, които съдействуватъ на евреитѣ за заобикаляне на закона, и по този начинъ да прѣсѣчемъ пътя за проявяване на еврейската алчностъ и алчността на нѣкои, за голѣмо съжаление, българи, и то българи не отъ последна класа, не отъ крайнитѣ квартали. (Ржкоплѣскания) Да вземемъ ограбенитѣ отъ евреитѣ народни капитали, да ги върнемъ тамъ, отгдето сѣ дошли и отъ когото сѣ ограбени. Да запазимъ плодетѣ отъ труда на българския работникъ, занаятчия, търговецъ, индустриалецъ, интелигентъ и всѣка друга професия само за тѣхъ, само за българитѣ, само за новата възродена национална България. Само така ние ще бѣдемъ и ще останемъ достойни синове на народа и държавата си. Само така ние ще осмислимъ понятието нова държава, ново време, новъ животъ за българския народъ днесъ и въ бѣдни времена. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ г-нъ Димитъръ Андреевъ.

Димитъръ Андреевъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Отъ наименованието на законопроекта — законъ за защита на нацията — може човѣкъ да допусне, че се касае не до мѣрки, целещи да гонятъ, да прѣследватъ нѣкого, а до мѣрки, целещи обезпечаване бѣждето на нашия народъ, обезпечаване защитата на нашата нация. Отъ текста на самия законъ се вижда вече, че тази защита се търси срещу тайнитѣ организации въ България, които сѣ играли винаги отрицателна роль въ нашия стопански и общественъ животъ, а така сѣщо се търси и срещу еврейското малцинство, което всѣщностъ се явява като една филиала отъ една международна организация, каквато представлява международното еврейство. Чрезъ този законъ и у насъ се поставя за разрешение еврейскиятъ въпросъ, еврейскиятъ проблемъ.

Г-да народни представители! Еврейскиятъ въпросъ е старъ, колкото е старъ и еврейскиятъ народъ. Навсѣкжде, кѣдето евреитѣ сѣ поселявали, по всички меридиани, въ всички страни, се е повдигалъ еврейскиятъ въпросъ, и историята на еврейския народъ е всѣщностъ история на гоненето на еврейския народъ. Гоненето на еврейския народъ не почва отъ вчера, не почва и отъ онзи моментъ, когато армиятъ на Тита разрушиха Иерусалимъ, и евреитѣ се прѣснаха масово по свѣта. Гоненето на евреитѣ почва много по-рано. Не по-малко жестоко отъ крѣстоносцитѣ, не по-малко жестоко отъ испанцитѣ, по време на инквизицията, евреитѣ сѣ унищожавани много по-рано отъ персийцитѣ, отъ сирийцитѣ, отъ египтянитѣ, преди да бѣде Иерусалимъ разрушенъ и преди да се прѣснатъ евреитѣ масово по цѣлия свѣтъ. (Единъ народенъ представителъ възразява) И днесъ — отговарямъ на любознателния колега, който се обажда — нѣма нито въ Европа, нито другаде въ свѣта страна, кѣдето евреитѣ да не сѣ или гонени, или най-малко нежелани. Съществуватъ десетки държави въ Европа — Финландия, Полша, Германия, Франция, Испания, Италия, Унгария, Словашко и Румѣния — кѣдето съществуватъ закони, които отрекоха и изключиха участието на евреитѣ въ стопанския и общественъ животъ.

Въ Русия, подъ влияние на броженето срещу евреитѣ, което съществува отдавна, още преди 10 години бѣше сложено началото на единъ опитъ да се образува една самостоятелна еврейска република въ така наречената областъ Биробиджанъ нѣкъде по границата на Съветския съюзъ съ Китайски Туркестанъ. Касаеше се, върху една площъ отъ около половината на България, да се заселятъ около стотина хиляди евреи. Споредъ сведения отъ Русия, днесъ, следъ изтичане на десетъ години, този опитъ трѣбваше да се счита пропадналъ. Евреитѣ въ течение на 10 години не сѣ оказали разположени да се заселятъ въ опредѣленото имъ ново отечество. И отъ предполагаемитѣ 100.000 души сѣ отишли едва 20.000, за да избѣгатъ

впоследствие половината и отъ тѣхъ. Все подъ влияние на това брожение срещу еврейтѣ въ Русия, отъ нѣколко години насамъ не се назначаватъ на високитѣ мѣста евреи, а така сѣщо въ Русия е забранено влизането на евреи. Въ всички останали държави по свѣта сѣществуватъ забрани за еврейтѣ, включително Америка, Палестина и Англия.

Г-да народни представители! Споредъ признания отъ еврейски източници, еврейтѣ до днесъ сѣ имали най-голяма свобода въ три държави: Англия, Франция и България. Преди нѣколко месеци единъ нашъ вестникъ, цитирайки органа на Женевската ционистическа централа, предаде констатацията на този органъ, че еврейтѣ се ползватъ съ пълна свобода и нѣматъ почти никакви ограничения само въ три държави: Англия, Франция и България. Следъ последния законъ, който се гласува въ Франция, това нѣщо остава валидно само за Англия и България. Въ Англия и България еврейтѣ иматъ най-голяма свобода.

Г-да народни представители! Защо се преследватъ еврейтѣ? Въ литературата на еврейската пропаганда се сочи като причина на първо мѣсто завистта. Твърди се, че завистта срещу способността на еврейтѣ била стимулъ на противоеврейскитѣ движения. Като втора причина се сочи нуждата да се намѣри отдушникъ отъ нѣкакво заплетено положение; отдушникъ отъ забъркано икономическо и стопанско положение. И, на трето мѣсто, се сочи на заблудата.

Г-да народни представители! Гоненето на еврейтѣ е единъ исторически фактъ. Че еврейтѣ сѣ гонени винаги, презъ всички вѣкове, по всички меридиани, въ всички страни, кждето тѣ сѣ заселявали, той фактъ заслужава по-сериозно обяснение. Не може да се приеме за вѣрно, че заблудата, завистта или диверсията могатъ да бждатъ стимули на такива социални движения, които сѣ сѣществували въ различни исторически времена, въ различни епохи и при най-различни исторически обстановки. Азъ мисля и съмъ дълбоко убеденъ, че истинската причина не може да не бже икономическиятъ факторъ. Безъ да отричамъ значението на политическия факторъ, безъ да отричамъ ограниченото значение на религиозния факторъ въ миналото, азъ съмъ убеденъ, че въ основата на всѣко противоеврейско движение стои икономическиятъ факторъ.

Г-да народни представители! Открай време еврейнтѣ се е занимавалъ съ търговия, и то предпочитателно съ паричната търговия, лихварството. Лихварството изисква да стоите тамъ, кждето стои вашиятъ длъжникъ; лихварството не се прави на разстояние. Лихваринтъ трѣбва да бже при своитѣ длъжници, той трѣбва да следи какво прави длъжникътъ, той трѣбва да бди за неговото имущество и въ опасния моментъ да се намѣси, за да осъществи своето вземане. Ако еврейнтѣ се е занимавалъ нѣкога съ нѣщо друго, то е било случайно, то е било временно, за да се замѣсти въ удобенъ случай съ търговията. Това е причината, която е прѣснала еврейтѣ по свѣта. Съ тази тенденция, съ тази амбиция, да станатъ търговци между народитѣ, тѣ сѣ прѣснали по свѣта. Точно тази е причината да не могатъ днесъ да се събератъ на едно мѣсто. Азъ ще си послужи съ единъ малкъ цитатъ, изхождащъ отъ еврейски срѣди, за да подкрепя и поясня мисълта си.

Тукашниятъ еврейски общественикъ Грюнбергъ пише въ в. „Нова камбана“, брой 692, отъ 6 септември 1938 г., статия: „Необходими изяснения по еврейския въпросъ“, въ която казва следното: (Чете) „Еврейтѣ сѣ били презъ течение на вѣковетѣ търговци между народитѣ. На тая си социална функция еврейтѣ дължатъ своето запазване. Тоза социално различие къмъ окръжаващитѣ ги народи се показва въ национална форма“. Виждате какво иска да каже той авторъ — то е ясно. Прѣснати по цѣлия свѣтъ, еврейтѣ оставатъ свързани чрезъ връзкитѣ на своята религия, чрезъ съзнанието за една национална принадлежност и чрезъ единъ най-чистъ расизъмъ, който ги задължава да се взаимно подпомагатъ, да представляватъ едно интернационално, едно международно национално сдружение. Подпомагайки се, еврейтѣ лесно могатъ да взематъ превесъ, да взематъ преднина въ икономическия животъ на всѣка държава и оттамъ да участвуватъ въ културния и въ политическия животъ на страната.

Г-да народни представители! Желанието на народитѣ да отхвърлятъ това господство икономическо, културно и политическо на еврейтѣ е стимулирало винаги противоеврейскитѣ движения. Така е било въ миналото, така е и днесъ, въ XX вѣкъ. Днесъ, когато се хвърлятъ новитѣ начала на организиране на обществото, стремѣтъ да се отхвърли господството на еврейския капиталъ се явява естественъ. Днесъ, когато се изгражда националната държава, когато се правятъ усилия да се изключатъ факто-

ритѣ, които нанасятъ поражения на обществения животъ, стремѣтъ да се изключи участието на еврейтѣ въ обществения, стопанския и политическия животъ се явява наложителенъ.

Г-да народни представители! У насъ еврейскиятъ въпросъ, споредъ мене, преди всичко е икономически, следъ това политически и държавенъ. Като таквъ, той не можеше да не влѣзе въ основата на националната политика, която следва правителството. Ще се опитамъ съ нѣколко думи да разгледамъ съображенията, които сѣ легнали въ основата на този законопроектъ, който ни е предложенъ за гласуване.

Г-да народни представители! Две сѣ теченията всрѣдъ еврейството, които се борятъ за разрешаване на еврейския въпросъ. Отъ една страна стоятъ циониститѣ, които смѣтатъ, че еврейскиятъ въпросъ ще се разреши, като се концентриратъ еврейтѣ въ Палестина съ помощта на Англия, и отъ друга страна стоятъ нециониститѣ, които смѣтатъ, че еврейскиятъ въпросъ ще се разреши въ сграницѣ, кждето тѣ сѣ заселили, като се води борба за възтържествуване на най-последователната демокрация, която ужъ шѣла да имъ даде пълни национални права. И единитѣ, и другитѣ сѣ естествени съюзници на демокрациитѣ, респективно на Англия.

Азъ нѣма да бжда голословенъ. За настроението на еврейтѣ у насъ азъ ще ви направя два малки цитата отъ нашата преса на представители както на едното, така и на другото течение. Въ в. „София“, брой 587, отъ 22 августъ 1938 г., М. Нисимовъ печати статия: „Единъ отговоръ по въпроса за еврейството“, въ която казва: (Чете) „Ционизмътъ, общо взето, сѣвсемъ не е хуманно дѣло. Въ този моментъ ние сѣвсемъ нѣмаме намѣрение да полемизираме по този въпросъ, когато еврейството има въпиюща нужда отъ единство, но ако е въпросъ за обособяването на правилно гледище, то ционизмътъ трѣбва да се третира като единъ естественъ съюзникъ на Англия, която прави всички усилия въ днешнитѣ критични моменти за нея га всѣка цена да запази колонитѣ си.“

А г-нъ Б. Давидъ въ в. „Заря“, брой 5103, отъ 1 септември 1938 г., въ статията си „Ционизмътъ и Палестина“ казва: (Чете) „Разрешението на еврейския въпросъ е немислимо безъ пълната и окончателна победа на демокрацията надъ всѣкаквъ гнетъ. Борбата противъ угнетяването е недѣлима, както е недѣлимъ и мирътъ.“

Ясно е отъ тия цитати, какво е настроението на еврейството у насъ. Може би нѣкой ще ми възрази, че това е случайно и недостатъчно. Въ подкрепа, обаче, на твърдението си азъ ще се възползувамъ и отъ едно друго доказателство, каквото представляватъ резултатитѣ отъ последнитѣ избори за народни представители въ София. Вие знаете, че тия резултати въ кварталитѣ, населявани отъ евреи, бѣха отрицателни за правителството. Тѣ бѣха едно указание за недоволството на еврейтѣ отъ политиката на неутралитетъ, която следва нашето правителство.

Г-да народни представители! Опасността отъ тая опредѣленост на еврейтѣ у насъ е очевидна. Тѣ държатъ въ свои ръце голѣми стопански възможности и тая тѣхна опредѣленост къмъ едната отъ воюващитѣ страни, при нашия неутралитетъ и при нашитѣ отношения на приятелство къмъ силитѣ отъ Осьта, които ни помогнаха да осъществимъ една частъ отъ нашитѣ национални идеали, може да създаде опасни последици.

Друго едно съображение, г-да народни представители, за създаването на този законопроектъ азъ виждамъ въ преголѣмото участие на еврейтѣ въ нашия икономически животъ, което участие става за смѣтка на българитѣ. Какво е участието на еврейтѣ въ нашия стопански животъ, всѣки отъ насъ е ималъ случай косвено да констатира, минавайки презъ нѣкоя отъ софийскитѣ търговски улици въ еврейски празникъ. По тия улици каточели не сѣществуватъ български магазинѣ. Отъ 399 магазина на четиритѣ най-важни софийски търговски улици „Лега“, „Търговска“, „Пиротъ“ и „Екзархъ Йосифъ“ 240 магазина сѣ еврейски, а само 159 български, когато съотношението между еврейтѣ и българитѣ въ нашата държава е 1:100.

Бѣгло, само съ нѣколко думи, азъ ще ви приведа разработени напоследѣкъ ценни статистически данни отъ Борисъ Константиновъ, публикувани въ списание „Економистъ“, книжка I отъ миналата година. Тѣзи данни ни даватъ цифровата картина за участието на еврейтѣ въ нашия стопански животъ. Българското население у насъ, което представлява 90% отъ цѣлото население, има въ ржцетѣ си само 44.2% отъ българската индустрия. Останалитѣ 10% отъ населението, чужденцитѣ въ България, предимно евреи, държатъ другата частъ отъ индустрията — 55.8%. Специално еврейтѣ държатъ 44.4% отъ текстилната индустрия, най-голямата наша индустрия, 35% отъ пивоварната индустрия и 25% отъ хартиената индустрия.

Много по-важно е участието на евреите в търговията. Повече от половината активно еврейско население, което живее в София, възлизава на 16.027 души, именно 8.326 души, се занимава с търговия.

От вносната търговия в България евреите държат общо 55-27%. В някои области на вносната търговия те са установили истински монопол. Те държат 72% от манфактурата, 71-9% от галантерията, 97% от стъклариите, 51% от суровите кожи, 54% от шапкарството, 46% от хартията.

Положението на евреите в износната търговия не е по-лошо. Там те имат участие общо 35%. Износителите евреи, макар че отношението на еврейското население към българското, както казах, е 1:100, по число са колкото износителите-българи.

Г-да! Участието на еврейското малцинство в нашия стопански живот може да се провери и чрез капиталите, които са вложени в различните банки. Според сведенията на Константинов, всички капитали, събрани в еврейските популярни и други банки, раздѣлени на еврейското население, дават на глава по 1.628 л., а българските капитали, раздѣлени на българското население, дават на глава само по 318 л.

Изводът от тези изследвания на Константинов е, че средният доход на евреите е 26 пъти по-голям от този на българите. Като се има предвид, че евреите са 50.000 души и че средният доход на евреина е 26 пъти по-голям от средния доход на българина, явно е, че въпросът се касае до прехраната на повече от 1.300.000 души българи — един въпрос, както виждате, по-голям и по-значителен от този за Добруджа, където се касаеше за 250-300 хиляди души българи.

Заклучението от тези констатации е, че тази малка група, която представлява една стотна от българското население, държи половината от нашата индустрия, близо 60% от нашата търговия и е поставена в много по-благоприятно икономическо положение, отколкото българският народ, а оттам тя е по-добре и в хигиенично и просвѣтно отношение. Когато един човек е силен икономически и е по-образован, очевидно е, че той има преимущества и за преуспѣх, и за власт, и за сила в обществения и икономическия живот.

От друга страна, не трябва да се забравя, че в нашата страна има сѣрхнаселение по селата. Без да промѣняме въ каквото и да е организацията на нашето селско стопанство, ние можем да изтеглим от селското население 650 хиляди души без това да се отрази върху селското производство. Това е безработната рѣжа. Тези хора нѣма къде да вложат своя труд. Ние знаем, че на 1 кв. километър работна земя в България се падат 116 души, в Румъния — 97 души, в Италия — 90 души, в Германия — 52 души, в Англия — 30 души и в Америка — 17 души. Ние имаме най-много хора върху 1 кв. километър работна земя, следователно, най-голям глад за земя. Известно е така също, че на едно активно лице у нас се пада най-малко количество обработваема земя. Докато у нас на едно активно лице се падат 152 ара обработваема земя, в Югославия се падат 282 ара, в Румъния — 213 ара, в Италия 282 ара, в Германия 352 ара, в Англия 1.664 ара и в Канада 2.221 ара. Виждате какъв глад за земя има у нас и при какви лоши условия е поставен българският народ.

Г-да народни представители! Към проблемата за работната работна рѣжа у нас трябва да прибавим и нѣщо друго. Ние имаме повече от 85.000 висшисти и полувисшисти и повече от 350.000 гимназисти и полугимназисти. Всичките тези хора, каймакът на нашия народ, идейки от селата, се трупа в градовете и смѣтат, че там ще намират отдушник и приложение на своите сили. Но в града те намират търговията, индустрията и занаятите заети от чужденци. Това фактическо положение ние крепѣхме и чрез нашето законодателство, чрез провеждане политиката на преситеност в индустрията и търговията, като не допускахме по тоя начин българския елемент в тези области. Независимо от това, българският елемент се спираше и от еврейския расизъм, който не допуска в техните предприятия да стѣпват българи. И затуй всички тези интелегентни българи се ориентираха към свободните професии или към държавната трапеза, където, обаче, службите са зле платени, поради което евреите не предпочитат да отиват там. Само тъй може да се обясни отчасти неосведомеността на голяма част от нашата интелигенция по еврейската проблема. Интересът на нашата интелигенция никъде не се сблъскват с интересът на евреите. Нашата интелигенция се ориентира към свободните професии и към държавната трапеза, където евреите не предпочитат да

отиват да служат с 2-3 или 4 хиляди лева месечна заплата, а предпочитат да работят в икономическата област. И затова казах преди малко, че голяма част от нашата интелигенция не познава икономическата страна на еврейската проблема, която всѣщност е много голяма.

Г-да народни представители! Констатирайки преголмото участие и влияние на евреите в нашия икономически живот, аз не мога да не отбележа, че това участие и влияние е било отрицателно и извънредно много вредно. Доказателство за това, г-да народни представители, са, най-напред, изникналите големи богаташи евреи през последните години, които преди 20 години нѣмаха нито стотинка. Вие ги знаете кои са, за да нѣма нужда аз да ви ги поменавам. Каквато и работа да вършите в България, колкото и да печелите, вие не ще можете да спечелите повече от 500.000 л., нека да бѣдат 1.000.000 л. У нас сега има евреи, които преди 20 години нѣмаха нито стотинка, а днес са в състояние да подаряват по 6-7 милиона лева на студентството, милиони левове за други цели, и имат състояние по 300-400 милиона лева. Всѣки може да попита по какъв начин са спечелени тези пари? Не са ли спечелени чрез даване на рушвети, не са ли спечелени чрез подкупване на наши чиновници? Та не са ли евреите най-големите майстори в подкупничеството и в други подобни престѣпления?

Доколко евреите са били приобщени към нашата държава трябва да отбележа и друг един факт, именно, били ли са те добри данѣкоплатци. Думата ми е за една ревизия, която от нѣколко месеца насам Министерството на финансите произведе в десетки фирми в България. При тази ревизия са съставени актове на 38 фирми, от които 35 са еврейски, а 5 български; констатирани са нарушения, които възлизат на 79.990.000 л., от които на българските фирми се падат около 6.000.000 л., а на еврейските — разликата до 79.990.000 л. И тези господа даже не обжалват постановленията! Глоби от по 10, 12, 15, 17 милиона лева се внасят, само за 24 часа. Това са единични случаи. Това са 35 фирми от 38, които сочат на една система у евреите да ограбват държавата и които сочат, че у тях нѣма съзнание на добрия данѣкоплатец, който трябва да плаща данѣците си.

Но, г-да народни представители, върѣки изложеното, пакъ може нѣкой да ми възрази, че това са единични случаи и че трябва да дам в подкрепа на мисълта си по-обективни доказателства. Поводъ за тези дани, които ще ви дам сега, ми дадох сведенията, изнесени в изложението на еврейската конистория, което е разнесено между вас и въ което се посочва участието на еврейството в разните престѣпления като нищо.

Г-да народни представители! Аз помолих Дирекцията на статистиката да ми разработи данните за престѣпленията, като има предвид само ония престѣпления, които са в връзка и в най-близък допиръ с икономическия живот, въ който именно живеят евреите. Резултатите са потресни. Коэффициентът е изчислен на 100.000 души вънѣяемо население, защото иначе цифрата ще бѣде много малка. Ето ви резултатите.

При измамата и злоупотрѣбата с доверие за периода 1930-1935 г. коэффициентът при българите е 6-90%, а при евреите — 24-77%; за периода 1936-1939 г. коэффициентът при българите е 11-52%, а при евреите — 27-25%. При банкруството и шета на кредиторите, за първия период коэффициентът при българите е 0-64%, а при евреите — 17-34%. Смѣтайте колко е голяма разликата! Значи, евреите в това отношение са 34 пъти по-престѣпни. За периода 1936-1939 г. коэффициентът при българите е 0-72%, а при евреите — 7-43%. Вследствие на по-благоприятната икономическа конюнктура, създадена с регламентиране на търговията, имаме по-малко опити да се правят банкрути. За първия период, обаче, виждате каква е громадната разлика въ коэффициента: при българите — 0-64%, а при евреите — 17-34%! При общоопасни престѣпления, за първия период коэффициентът при българите е 2-86%, а при евреите — 4-95%; за втория период коэффициентът при българите е 3-96, а при евреите — 4-95. По закона за търговията с външни платежни срѣдства, за първия период коэффициентът при българите е 0-22%, а при евреите — 9-91%; за втория период коэффициентът при българите е 0-39%, а при евреите — 29-73%. По закона за мѣрките и теглитите, за първия период коэффициентът при българите е 0-07%, а при евреите — 2-47%; за втория период коэффициентът при българите е 0-22%, а при евреите — 4-95%.

Ето ви, г-да народни представители, огледалото за отрицателното и вредно влияние на евреите в нашия икономически, политически и стопански живот.

Г-да народни представители! По еврейския въпрос пропагандата от страна на евреите не спи, тя работи повече, отколкото трябва. Това не ме учудва. Така трябва да бъде, за да бъде вярно онова, което азъ поддържамъ и изнасямъ тукъ. Ако нямаше тази пропаганда от тяхна страна, едва ли може да се поддържа, че еврейството има това влияние в нашия живот, което азъ поддържамъ тукъ.

Първият аргумент на тази пропаганда е, че тѣ, евреите, били страшно огорчени от обстоятелството, че били изключени от казармата. Евреите твърдятъ: „Ние се бихме заедно съ васъ, за да реализираме идеалитѣ на българския народъ, ние дадохме даже повече жертви отъ българския народъ, понеже нашето население е градско, сравнително жертвитѣ отъ градското население, които даде българскиятъ народъ“.

Г-да народни представители! Това е дързост, това е кощунство съ нашия народъ — иначе не мога да нарека подобно твърдение — защото фактътъ е, че българскиятъ народъ презъ последната война даде повече отъ 74.000 души убити за реализирането на своитѣ национални идеали, когато еврейството даде всичко 363 души. Това е истината, която всѣки може да провери отъ статистическия годишникъ за 1926 г.

Ще ми позволите пакъ съ цифрови данни да ви докажа тази истина. Българитѣ, при население кръгло 3.947.000 души, сѣ дали убити 74.362, което прави 18·8‰; турцитѣ, при население 520.000 души, сѣ дали убити 9.600, което прави 18·4‰; циганитѣ, при население 94.000 души, сѣ дали убити 1.314, което прави 13·3‰, а евреите, при население 43.000 души, сѣ дали убити 363, което прави 8·4‰.

Изводитѣ сѣ ясни. Този малък процентъ на убититѣ презъ време на войната евреи сѣ дължи или на това, че тѣзи господа въ голѣмата си частъ сѣ били чужди поданици, или пъкъ, че сѣ седѣли въ тѣла. Въ всѣки случай най-онеправданата нация — циганитѣ — които нѣматъ почти никакви права, сѣ дали повече жертви отъ онай малка група, която се ползува съ най-голѣми привилегии въ нашата страна — евреите.

На второ мѣсто евреите казватъ: „Ние сме приобщени къмъ васъ, ние познаваме вашия езикъ, ние познаваме вашия битъ, ние познаваме вашитѣ пѣсни, ние сме приятели на вашия народъ“. Едва ли не сѣ по-голѣми приятели отъ насъ на Вазова, на Яворова, на Левски, на Ботйова! Г-да народни представители! Това приятелство, което ни предлагатъ евреите, никога не е съществувало. Нашата народна мъдростъ казва: „Приятелството на евреите е до броенето на паритѣ“; броятъ ли се паритѣ — свършва се и съ приятелството. Евреинътъ винаги е билъ синонимъ на алченъ лихваръ. Казватъ: „Алченъ като евреинъ“. Тѣй винаги е билъ синонимъ на сребролюбецъ. Евреите научиха нашия езикъ и нашия битъ, за да печелятъ полесно, обаче тѣ не се отказаха и не забравиха нищо, което е специфично, присъщо на евреина. Не може да се смѣта, че евреите могатъ да бъдатъ нѣкога приобщени къмъ нашия народъ, щомъ като чрезъ изповѣдане на друга религия, съ съзнанието за друга национална принадлежностъ въ името на една расова симпатия или антипатия, могатъ да се обединяватъ въ едно международно сдружение.

Другъ аргументъ, г-да народни представители, изтъкванъ отъ пропагандата, е този, че въ България имало малко евреи чужди поданици. И съ този фактъ тѣ спекулиратъ, предполагайки, че нашата общественостъ не познава добре въпроса.

Режимътъ на капитулациитѣ премина чрезъ конституцията въ закона за българското поданство. Той даваше право на евреите следъ освобождението да приематъ, поради това, че сѣ отъ чуждъ националенъ произходъ, чуждо поданство. Този режимъ се възпроизведе и въ Ньойския договоръ въ членове 50 и 51. Когато почнаха гоненията срещу виновнитѣ за катастрофата, ония евреи, които имаше опасностъ да попаднатъ подъ ударитѣ на тоя законъ, приеха чуждо поданство и затова евреите, мене ми се струва, нѣма осъденъ по закона за катастрофата. Впоследствие, обаче, положението вънъ се измѣни. Отъ редъ години насамъ режимътъ срещу евреите въ различнитѣ държави се измѣни въ тяхна вреда. Въ много държави започнаха гонения срещу евреите. Следствие на това се набеляза друго явление: появи се у нашитѣ евреи стремежъ да приематъ българско поданство. Ще ви дамъ една малка статистика за

това. Съжалявамъ, че нѣмамъ данни за времето преди 1934 г., защото не е водена статистика.

Презъ 1934 г. сѣ приети евреи за български поданици 81 човѣка; презъ 1935 г. — 124 човѣка; презъ 1936 — 133 човѣка; презъ периода 1937—1940 г. по принципъ не се приемаха за български поданици евреи, но, за голѣмо съжаление, следствие ходатайството на разни голѣмци, сѣ приети 222 евреи чужди поданици за български поданици. И доколко е голѣмо днесъ желанието на евреите да ставатъ български поданици, личи отъ факта, че понастоящемъ въ Министерството на правосъдието стоятъ надъ 8.000 заявления отъ евреи чужди поданици, които искатъ да станатъ български поданици.

Г-да народни представители! И единъ другъ аргументъ изтъква еврейската пропаганда — че социалното положение на евреите не било по-различно отъ това на българитѣ и че евреите въ болшинството си били работници или по процентъ отъ евреите били толкова работници, колкото и отъ българитѣ; че ако, казва еврейската пропаганда, вие направите нѣщо съ тѣзи работници, то значи тѣ да останатъ безъ работа. Вѣрно ли е това и оправдава ли се отъ фактитѣ?

Евреите, както знаете, живѣятъ предимно въ градоветѣ. Отъ тяхъ 97·2‰ живѣятъ въ градоветѣ и само 2·8‰ въ селата. Следователно, трябва да се предполага, че това градско еврейско население ще даде и по-голѣмъ работнически елементъ изъ фабричнитѣ заведения. Какво е, обаче, положението всъщностъ? Къмъ края на 1939 г. населението на България е кръгло 6.300.000 души, отъ които евреи 48.948. Индустриалнитѣ работници у насъ презъ 1939 г. сѣ 152.043, отъ които евреи само 595, и словомъ петстотинъ деветдесетъ и петъ, което прави процентно спрямо еврейското население 1·27‰, а останалитѣ работници спрямо цѣлото наше население, което е 80‰ селско, представляватъ 2·41‰. Като имате предвидъ, че отъ нашето население 80‰ е селско, а еврейското население е почти 100‰ градско, то съотношението между 1·27‰ и 2·41‰ ще трябва да увеличимъ петъ пѣти и въ такъвъ случай ще излѣзе, че еврейското население у насъ дава 10 пѣти по-малко работници, отколкото нашето население.

Изтъкваното, следователно, съображение за еднаквостъ въ социалното положение на евреите и българитѣ е невѣрно. То нѣма просто какво да се доказва, г-да. Единъ нашъ срдѣненъ чиновникъ никога нѣма да си позволи лука да отиде на почивка презъ лѣтото, защото заплатата не му стига, докато и последниятъ семкаджия-евреинъ отива лѣтно време въ Варна на курортъ. Това е едно доказателство, че евреите сѣ поставени въ по-добро социално положение отъ българитѣ.

Явно е, г-да народни представители, че аргументитѣ на еврейската пропаганда у насъ сѣ невѣрни и че тѣ целятъ да всѣятъ заблуда всрдѣ българското общество и да създадатъ прѣчка на правителството въ целитѣ, които то преследва съ този законъ. Азъ съмъ убеденъ, обаче, че ние ще помогнемъ на правителството, което чрезъ този законъ цели да постави българския народъ при по-добри жизнени условия за развитие и да отвори вратитѣ на българската търговия, на българската индустрия и на българскитѣ занаяти, които сѣ регламентирани днесъ за българския народъ, а не за чужденцитѣ, та българскитѣ умъ, българскиятъ трудъ и българскиятъ капиталъ да движатъ нашия общественъ и стопански животъ. Чрезъ този законъ ние ще отстранимъ факторитѣ, които разлагатъ социалния животъ на страната, и ще изтрѣгнемъ онѣзи жизнени нерви, които сѣ въ ржцетѣ на чужденцитѣ.

Завършвайки, г-да народни представители, азъ заявявамъ, че одобрявамъ предложението законопроекта и ще гласувамъ за него. Законопроектътъ има своитѣ непълноти, обаче азъ смѣтамъ, че тѣ ще се оправятъ въ комисията. Азъ, напиримѣръ, мисля, че ние ще трябва да конфискуваме неморалнитѣ печалби на евреите, всичко онова, което е спечелено по немораленъ и непочтенъ начинъ. Азъ мисля, че ние също така трябва да опредѣлимъ и процента на участието на евреите, както въ свободнитѣ професии, така и изобщо въ цѣлия стопански животъ, така както направиха други държави съ много по-голѣмъ брой евреи. За примѣръ мога да ви посоча Унгария, където евреите представляватъ 6 процента и нѣщо отъ цѣлото и население. Тамъ съ законъ опредѣлиха подробно процентното участие на евреите въ цѣлия животъ на страната. Инакъ неосведомеността и еврейската пропаганда ще направятъ сигурно да се попадне въ грѣшки. Азъ мога да ви посоча, напиримѣръ, следния случай.

Преди няколко дни, когато събрах сведения за участието на евреите в стопанския живот в България, обърнах се и към Софийската търговска индустриална камара. За голямо съжаление, там още няма такива. Казаха ми, че председателят на камарата притежавал някакви сведения. Обърнах се по телефона към него и той предложи да ми даде такива — което направи на другия ден чрез трето лице. Бележката, която придружаваше тези сведения, твърдеше, че те са верни. За голямо мое учудване, обаче, констатирах, че между сведенията имаше и един екземпляр от тези, които еврейската консистория раздаваше наляво и надясно. Явно е, не искам да допускам друго — че тук има неосведоменост или най-малко грешката е играла роля. Та идеята ми е, че е необходимо въ закона да се определи процентът на участието на евреите в нашия стопански живот, за да се избегнат грешките и възможностите за компрометирането на закона. Ние ще трябва да вземем така също и мерки да отстраним всичко онова, което може морално да опетни закона. Ние трябва да внушим, чрез мерките си, на всички онзи, които мислят, че се открива възможност за гешефти или за плячка, че това не трябва да стане. Но, както казах, това са работи, които ще се оправят, когато законопроектът отиде в комисията.

Завършвам, като смятам, че, гласувайки законопроекта, аз гласувам за защита на нацията си, за утвърдителното бъдещето на народа си. (Продължителни ржкоплъскания)

Иванъ Батембергски: Браво!

Председателствувашъ Никола Захариевъ: Има думата народният представител г-нъ Дени Костовъ.

Дени Костовъ: (Отъ трибуната) Г-да народни представители! Взимамъ думата по законопроекта за защита на нацията съ съзнание, че той е единъ законопроектъ не само навремененъ, нуженъ, но, може би, и малко закъснѣлъ; че, отъ друга страна, той отговаря на очакванията на българския народъ — да се взематъ сериозни, решителни мерки срещу организации и машиниства, които са очевидно вредни и опасни за държавата и народа. Обаче, за мое голямо съжаление, азъ ще трябва да призная, че законопроектътъ за защита на нацията, тъй както е внесенъ отъ нашия уважаванъ министъръ на вътрешните работи, отговаря на задачите, които си е поставилъ само доотложка, доколкото те са изтъкнати въ мотивите и въ заглавието му. Отъ първия до последния членъ на законопроекта за защита на нацията азъ не виждамъ едно ясно, твърдо, решително отношение къмъ поставените проблеми. И затова азъ съмъ длъженъ още отъ началото да заявя, че, гласувайки по принципъ законопроекта на първо четене, ако той не бѣде коригиранъ въ комисията и ако остане въ това състояние, въ което ни се представя днесъ, азъ ще гласувамъ противъ при второто му четене.

Г-да народни представители! Направи ми също така впечатление, че тукъ се отминаха известни постановления на законопроекта, които са, може би, най-съществени въ него. Дѣлъ първи, глава първа, на законопроекта разпорежда, че ще се разтурятъ тайните международни организации и че тайна организация по смисъла на този законъ е оная, която преследва скрити цели, или има скрито устройство, или действа скрито, или задължава членовете си да пазятъ тайна по дѣлата имъ, и се изреждатъ: дружества, сдружавания, клубъ, комитетъ, общество, ложа, кръжокъ, фондация и пр. Всъщностъ азъ намирамъ, че дѣлъ първи, глава първа, на законопроекта застъпва така наречените масонски ложи въ България и тайните многобройни и разнообразни поддѣления. И затова, г-да народни представители, ние, българскиятъ Парламентъ, ще трябва да бѣдемъ свършено начисто по отношение на масонството въ единъ моментъ толкова тревоженъ и съдбоносенъ, когато предъ цѣлия свѣтъ са поставени за решаване най-големите проблеми, когато мѣсто за двойственостъ и колебание няма, когато или си идейно, морално, материално на една страна, на страната на концепцията за новъ редъ, които движатъ свѣта днесъ отъ едната страна на барикадите, или си на другата страна. Срѣденъ пътъ няма, а точно този срѣденъ пътъ е избранъ въ предлагания законопроектъ.

Азъ съмъ длъженъ, колкото и това да изглежда неподходящо, за да бѣде свършено лояленъ въ отношенията си къмъ поставената проблема, да се спра съ няколко думи само върху международната масонерия, върху международното масонство, отъ което частъ е и българската велика ложа. (Единични ржкоплъскания)

Какво е всъщностъ масонството, уважаеми г-да? Отъ литературата, която съмъ челъ, и отъ справките, които съмъ правилъ, отъ наблюденията, които съмъ ималъ, отъ изучаванията, които съмъ правилъ, въ продължение на повече отъ 10 години, на живота на френската република до разгрома ѝ, азъ съмъ дошелъ до непоколебимото убеждение, че всъщностъ международното масонство не е нищо друго, освенъ едно страховотно училище за подлостъ и една страховтна академия за предателство (Ржкоплъскания), и че, следователно, тая международна организация трябва да бѣде поставена и е поставена днесъ на подсъдимата скамейка, за да се вземе решително и ясно отношение къмъ нея.

Г-да народни представители! Въ литературата по масонския въпросъ — а по него има писани хиляди томове — има няколко обяснения за произхода на масонството. Но тъй както се даватъ те отъ Максъ Думи, напримеръ, въ неговата книга „Франкмасонерията дали е еврейска или английска“ и въ маса други произведения отъ този характеръ, проличава едно основно и общо разбиране върху произхода на масонството.

Родоначалникъ на масонството е еврейскиятъ царъ Соломонъ, или, по-право, зидарьтъ на еврейския Соломоновъ храмъ. Този зидарь, Хирамъ, който е получилъ, по легендата еврейско-масонска, паролата отъ царъ Соломонъ какъ да сгради храма и кѣде да постави олтара на Йехова, държейки въ своите ръце тайната, която само той и Соломонъ знаятъ, е билъ убитъ отъ неговите помощници, които са искали да узнаятъ тайната парола на строежа. Следъ като е билъ убитъ тоя зидарь и следъ като убийците са били изнамерени и наказани, царъ Соломонъ е наредилъ тържествено погребение на зидаря Хирамъ, който билъ погребанъ въ Соломоновия храмъ. Върху гроба на този пръвъ зидарь, първоучителъ на масонството, има този обърнатъ равнобедренъ триъгълникъ съ четири букви на староеврейски, които означаватъ Йехова. Оттогава въ различните страни, въ различните епохи, при различни условия масонството, като зародишъ на богопознанието еврейски народъ, върви по всички страни на свѣта, руши и разрушава държави и нации и продължава своето дѣло и до днесъ.

Първото начало въ по-нови времена на франкмасонерията въ Европа, безсъмнено, по всички преценки въ цѣлата литература по тая материя, лежи въ така наречения орденъ на тамплиерите, на храмовниците. Точно отъ този орденъ произхожда името на така наречените „свободни зидари“ въ Англия. Когато последниятъ великъ майсторъ на ордена на тамплиерите Жакъ Дю Мулай билъ екзекутиранъ и изгоренъ на кладата, явяватъ се на другия денъ 7 рицари отъ ордена, облечени въ зидарски дрѣхы, да събератъ пепелта му, за да я погребатъ. Тези 7 рицари отъ тамплиерския орденъ, по общото признание на масонството, са поставили началото на масонерията въ по-ново време. Но тъй или иначе, тя изчезва и преминава въ началото на XVII в. въ Англия, кѣдето се създава първата нова масонска организация.

Известно ви е, г-да народни представители, че въ Англия презъ цѣлия XVI вѣкъ, както и въ началото на XVII вѣкъ, имаше една професионална организация, една корпорация на действителни зидари. Тая корпорация на зидари, наречени „свободни зидари“, въ началото на XVII столѣтие бѣше превзета отъ франкмасонството, което дойде чрезъ тамплиерите. Първата английска ложа намира своето учредяване въ началото на XVII вѣкъ. Оттамъ масонството преминава въ Франция най-много, минава въ Германия, минава въ Русия, минава и въ Италия. У насъ дохожда, разбира се, много по-късно, следъ свършването на балканската война, презъ време на общата европейска война и следъ нея.

Г-да народни представители! Вѣрно е, че върху масонството има писано извънредно много. Вземете бюлетините на „Le grand Orient de France“ — „Френски великъ Изтокъ“ — ще прочетете литература съ стотици хиляди страници, писани върху масонското движение, върху задачите и целите на масонската организация. Но за да разберете — което сигурно ви е известно — къмъ какво се свежда всъщностъ масонството като идея, вие ще ми позволите да ви прочета набързо оная масонска клетва, която всѣки масонъ полага и която, предполагамъ, че и нѣкои г-да въ тая зала са полагали нѣкога. (Оживление) (Чете)

„Заклевамъ се въ името на Великия Архитектъ на вселената, никога и никому да не откривамъ, безъ заповѣдь отъ ложата, тайните знакове, допирания, думи, доктрини и обичаи на франкмасонството и да пазя за тяхъ вѣчно мълчание. Обещавамъ се и се кълна съ нищо да не му измѣнямъ, ни съ перо, ни съ знакъ, нито съ дума,

нито съ тълкование, а също никому да не съобщавам за него, нито за разказъ, нито за писмо, нито за печатъ или въско друго изображение, и никога да не разгласявамъ това, което сега ми е известно и което може да ми бѣде повѣрено впоследствие. Ако азъ не изпълня тази клетва, то да бѣда подложенъ на следното наказание: — това е стародревната формула отъ XVII вѣкъ, която и до днесъ се прилага по традиция — „да ми изгорятъ и изпелелятъ устата съ нагорещено желѣзо, да ми отсѣкатъ ржката, да ми изтрѣгнатъ отъ устата езика, да ми прерѣжатъ гърлото, да бѣде обесенъ трупътъ ми по сръдата на ложата при посвещаването на новъ братъ, като предметъ на проклетие и ужасъ, да изгорятъ трупа ми следъ това и да разсѣятъ пепелта изъ въздуха, за не остане на земята нито следа, нито поменъ за измѣнникъ“.

Тази клетва отъ XVII столѣтие и до днесъ се полага отъ всѣки правовѣренъ масонъ, отъ всѣки човѣкъ и гражданинъ, който прекрачи тъмната стайка на масонската ложа. Въ нея вие виждате тоя духъ на мистицизмъ, тая атмосфера на таинственостъ, които се създаватъ около масонската организация. Затова много лесно ще разберете, защо е много мѣчно за ония, които се интересуватъ отъ масонското движение, да се добератъ до по-подробни и по-пълни данни върху живота на тая тайна организация.

Г-да народни представители! Отъ сто години насамъ, отъ двесте години насамъ, и особено въ последнитѣ години около европейската война, преди нея, презъ време на войната и непосредствено следъ нея, по общата преценка на всички политически наблюдатели и историци на деня, безъ всѣкаво изключение, франкмасонството въ европейския континентъ и извънъ него, въ Америка, е било най-важниятъ и решителниятъ факторъ за развоѣ на свѣтовнитѣ събития. Днесъ въ демократическа и републиканска Франция, кѣдето сѣ намѣрени архивитъ на тайната организация на франкмасонерията, се правятъ граматични изложби съ всички ритуални, смѣшни, глупави и страхотни обекти и предмети на франкмасонерията. Коситъ ви настрѣхаватъ, когато видите, че въ основата на всички раздрусвания на свѣта, въ основата на бунтоветъ на маситъ за хлѣбъ, въ основата на кървавитѣ стрѣлкования по бойнитѣ полета, въ основата на надпреварванията за въоръжаване, за избиване и за изтрѣбление, въ основата на цѣлата тази трагедия на човѣчеството, въ основата на всички тѣзи поплъзновения отъ последнитѣ години е било франкмасонството, или юдомасонството, за което говори Адолфъ Хитлеръ.

У този, който наблюдава, който следи литературата на свѣта, който чете това, що днесъ се изнася въ френскитѣ списания, въ френскитѣ вестници, въ френския държавенъ сѣдъ — а азъ съмъ убеденъ, че ще има и български държавенъ и народенъ сѣдъ единъ денъ — не остава и най-малкото съмнение, че цѣлата трагедия на човѣчеството отъ много години насамъ, както казахъ, има въ основитѣ си действията, поплъзновенията и усилията на франкмасонитѣ.

Азъ не искамъ да ви отегчавамъ и да ви цитирамъ стоици писания, защото мисля, че времето нѣма да ми позволи да разгледамъ поставенитѣ въпрси въ всичката имъ широта. Затова си позволявамъ само да подчертая, че най-отличнителниятъ белегъ на тайното франкмасонство въ днешнитѣ времена — както и вчера, така и днесъ — си остава, освенъ изнесеното дотукъ, и фактътъ, че масонството навсѣкѣ по свѣта е всѣщностъ носителъ, покровителъ и изразителъ на международния спекулативенъ капиталъ.

Великитѣ майстори на ложитѣ, волачитѣ на масонското движение, членоветѣ на масонскитѣ организации обикновено се дѣлятъ на две категории. Въ всѣка ложа въ Франция, въ Англия, въ Америка, даже и въ България, уважаеми г-да народни представители, вие ще констатираете едно много своеобразно, много особено обстоятелство, което се отнася до състава на ложата. На първо мѣсто, въ всѣка една вие имате богатитѣ хора, капиталиститѣ, банкеритѣ, хората на голѣмия капиталъ, на най-големия капиталъ. До тѣхъ вие ще намѣрите винаги следващитѣ ги, тѣхнитѣ всѣкогашни слуги и агенти — една интеллигенция, хора на свободнитѣ професии, да кажемъ адвокати, журналисти, писатели, хора на изкуството, платени отъ масонския капиталъ, които навсѣкѣ, кѣдето трѣбва да се манифестира, заявяватъ: „Азъ съмъ масонъ“. Азъ, запасниятъ офицеръ, голѣмиятъ журналистъ, директорътъ на вестникъ, голѣмиятъ публицистъ, герой отъ фронта, азъ съмъ масонъ, следователно, масонството е чисто“. Това е присъщо на всички масонски организации въ свѣта. Така е и у насъ въ България.

Г-да народни представители! Азъ ще си позволя да ви занимамъ съ масонството на българска почва. Първата българска масонска ложа е образувана въ Русе презъ мартъ месецъ 1880 г. — това значи веднага, непосредствено следъ освобождението. Тази масонска ложа бѣ последвана отъ масонската ложа „Братство“, образувана въ 1893 г. въ София. Но и дветѣ тия ложи, по една или друга причина, замиратъ. Инициативата за образуване на едно истинско масонско движение въ България изхожда фактически отъ времето около балканската война. Образуватъ се ложи въ София и тукъ-тамъ въ провинцията, но следъ балканската война и по време на войната идеята за масонството въ България, както знаете, замира. На м. мартъ 1914 г. въ София се образува редовна българска ложа, която минава подъ послушенството на френската ложа. Тя е клонъ отъ френската ложа, тя е членъ на ложата-майка въ Франция. Обаче господата, които образуватъ ложа въ София, намиратъ, че ние трѣбва да си направимъ и една самостоятелна велика ложа. И презъ време на най-страхотнитѣ години, на военнитѣ напрежения на България презъ годинитѣ 1915, 1916 и 1917, когато българскиятъ народъ гинѣше по бойнитѣ полета и когато надъ нашата земя бѣха надвиснали най-страшнитѣ страдания, които племето ни е преживявало, господата българскитѣ масони влизатъ въ връзка чрезъ Швейцария съ френската велика ложа-майка и получаватъ миропомазването за образуване на българската ложа презъ юний 1917 г. Забележете, г-да, презъ юний месецъ 1917 г., когато нѣкои отъ масонитѣ, които членуватъ въ тая ложа, сѣ голѣмци, други сѣ въ тила, трети сѣ по високи мѣста, въ ума имъ минава, че въ такива времена най-важното нѣщо е да се образува една самостоятелна велика ложа въ България.

Г-да народни представители! Следватъ годинитѣ следъ войната. Масонското движение се разширява все повече и повече. По-големитѣ масони, обикновено политически шефове въ България, голѣми политици, голѣми дипломати, голѣми журналисти, започватъ да записватъ въ ложата хора отъ подрастващото поколение. Обикновено записването въ масонската ложа, както и сега миезина го казватъ и могатъ да го засвидетелствуватъ, става по следния начинъ: „А бе, защо ти не се запишешъ масонъ, тамъ е напредъкътъ, тамъ е бѣдшето; никой не може да прогресира, ако не е членъ на масонската ложа“.

Има въ това нѣщо трагично, уважаеми г-да народни представители. Единъ денъ предъ бѣдещия сѣдъ на държавата ще се изнесатъ всичкитѣ данни и ще се понесатъ всичкитѣ отговорности. Но вие трѣбва да видите, че въ българската държава, особено въ последнитѣ 30-40 години, до високитѣ мѣста на държавната иерархия не е миналъ нито единъ човѣкъ, който да не е масонъ или най-малкото да не е антимагонъ.

Уважаеми г-да народни представители! Българската велика ложа, благословена отъ френската ложа-майка, най-сетне на юний месецъ 1917 г. влиза въ действие. Още въ своя статутъ тя бърза да изясни своитѣ задачи и своитѣ цели: (Чете)

„Великата ложа на България е символично сдружение и работи по старотландския приетъ обрядъ. Тя признава основнитѣ начала на всемирното свободно зидарство, формулирани въ декларацията на Лозанския конвентъ и се задължава строго да ги следва. Свободното зидарство е всемирненъ съюзъ, почиващъ на солидарността. То е практическо училище за една всеобща нравственостъ, приемлива за всички човѣци и приложима за всички условия. Старотландскиятъ възирнетъ обрядъ е 33-степенниятъ, разпредѣленъ на четири групи: символически степени отъ първа до трета; капителни степени отъ 4-18, философски степени отъ 19-30; висши или управни и административни степени отъ 31-33“. — Цитирамъ отъ „Свободенъ зидаръ“, органъ на великата ложа на България, книжка 1-4, 1924 г., стр. 51, година II.

Въ сѣщата книжка вие ще видите, че се даватъ най-разнообразни имена, звания и постове на участващи и ръководещи масони. Въ символическитѣ степени влизатъ най-напредъ „ученици“. Има описание какъ единъ ученикъ, който се оглашава, става масонъ. Не искамъ да ви отегчавамъ и да ви обяснявамъ една церемония, която ми се вижда и смѣшна, и глупава, и простака, и обидна за достоинството на човѣка. Ученикътъ трѣбва да стои съ вързани очи въ една тъмна стая и да се подгисти да влѣзе презъ тъмнината и забравата на всичко минало въ свѣтлината на голѣмия Изтокъ, въ свѣтлината на масонското знание и мѣдростъ. Следъ „ученикъ“ имате „другаръ“, следъ това имате „майсторъ“, после „таенъ майсторъ“, „свършенъ майсторъ“, „интименъ секретаръ“, „управникъ и сѣдия“, „интендантъ на постройкитѣ“, „избранъ майсторъ“

бът 9-тѣ“, „избранъ майсторъ отъ 15-тѣ“, „висшъ избранъ рицаръ“, „великъ майсторъ-архитектъ“ и пр. и пр. Чрезъ всичката тази мистика се скрива съзнанието на простодушните и се оковава съвѣстѣта на малодушните.

Г-да народни представители! Масонството започва да се шири отъ София къмъ провинцията и обхваща почти всички по-големи български градове, въ които се основаватъ ложи: въ Кюстендилъ — ложа „София“, въ Дупница — не знамъ коя ложа, въ Пловдивъ — ложа „Слънце“, въ Русе — не знамъ коя ложа. Масонството прониква въ всички по-големи центрове на държавата. И което е най-сжществено — вие ще забележите, че масонството обхваща върховетъ на интелигенцията. Масонството обхваща все повече и повече представителитъ на така наречената мислеща България. Масонството обхваща все повече и повече най-интелигентнитъ люде. И азъ имамъ куража да ви заявя — готовъ съмъ, г-да народни представители, на всѣка анкета, готовъ съмъ да отговарямъ съ всичко, каквото пожелаете и при каквито искате условия — че ако ние днесъ речемъ да проверимъ въ българския Университетъ, нашата свещена...

Отъ народнитъ представители: Alma Mater.

Дени Костовъ: Не искамъ да кажа Alma Mater, търся едно друго име — ... ако ние проверимъ въ българския Университетъ, ще констатираме това, което е всеизвестно и което никой нѣма да има куража, ако е малко честенъ човѣкъ, да опровергае: че 95% отъ българскитъ професори сж масони. (Оживление)

Александъръ Ц. Цанковъ: Азъ съмъ бившъ професоръ и мога да ви уверя, че не 95%, а 10% отъ професоритъ, ако има масони, вие ще бждете правъ.

Дени Костовъ: Вие, като бившъ масонъ, най-добре знаете колко професори сж масони. И щомъ казвате, че сж 10%, азъ Ви благодаря. (Смѣхъ и ржкоплѣскания)

Александъръ Ц. Цанковъ: Г-не председателю! Ще ми дадете думата за лично обяснение.

Дени Костовъ: Г-да народни представители! Какво характеризира българското масонско движение? То прониква, както ви казахъ, въ нашитъ най-висши интелектуални кръгове и, редомъ съ еврейския капиталъ, който го вдъхновява, който го ржководи и който е фактическия господаръ на масонството, вие ще видите, че то стига и прониква въ срѣди, за които може би никой нѣма да повѣрва и да допусне това.

Г-да! Азъ ще ви прочета само една заповѣдь на министра на войната — на българския министъръ на войната — отъ 30 априлъ 1930 г., за да видите докъде сж стигнали пораженията на масонството въ България. Заповѣдь по армията: (Чете) „Въ нашата страна сжществува организацията на франкамасонитъ; нейното устройство е такова, че влѣзниятъ въ нея мжчно ще разбере истинскитъ ѣ цели и устройство, а най-вече кои сж ржководителитъ ѣ, даже твърде близко до нея, защото въ нея сжществува много степени на посвещение. Така, на всѣки членъ отъ по-низкитъ степени на посветеностъ могатъ да се покажатъ най-примамливи цели и близки задачи, споредъ вкусоветъ му, най-авторитетни хора, които иматъ служатъ, споредъ привързаността му. А въ дълбоката си сжщина франкамасонството е една интернационална организация съ единствената реална целъ — интернационализмътъ. съ единствено висше ржководство, което никой не знае нито къде е, нито отъ кои хора се състои. Така за обективно настроения умъ влизането въ нея се явява служба на прикрити цели, ржководена отъ неизвестни хора, т. е. служба на неизвестното и таинственото.

Напоследъкъ въ армията се развива агитация за привличане на офицеритъ въ франкамасонскитъ ложи. Агитацията разкрива само толкова, колкото е нужно за това привличане; така, тя има възможностъ да бие на най-тънкитъ чувства на офицера: на желанието му да се усъвършенствува като интелектъ и духъ, на привързаноститъ му, като се изброяватъ имената на не живи, а на умрѣли вече общественици, държавници, литератори и патриоти, които били влизали въ франкамасонската организация, като, най-важно, се бие на патриотизма на българския офицеръ, изтъквайки му, че засилената българска франкамасонска ложа ще даде на България мощната подкрепа и на тая, владѣеща свѣта, организация.

Разбирайки устройството и крайната целъ на франкамасонството, не може да не се хвърли въ очи противоречието, въ което би изпадналъ всѣки офицеръ, влѣзълъ въ него. Офицеръ, който се е клелъ да служи на точно опредѣленъ

идеалъ — своето отечество България и нейнитъ национални идеали, и офицеръ, който наново се клѣне предъ франкамасонитъ да служи на нѣкакви мъгляви цели — човѣчеството и интернационализма“. Това е противоречието, което не може съ нищо да се обясни.

„Началникитъ на частитъ и учрежденията да разтълкуватъ горното на своитъ подчинени офицери, да имъ внушатъ да се пазятъ отъ тая противна на народнитъ идеали агитация, да се пазятъ отъ влизане въ франкамасонскитъ ложи, които обвързватъ съ страшни връзки своитъ членове, да имъ напомнятъ и разтълкуватъ и изложеното въ писмото № 37, следъ което да разучатъ обстойно държането на офицеритъ си, да поискатъ отъ тия, които влизатъ въ коя и да е отъ поменатитъ организации, веднага да се откажатъ отъ тѣхъ.“

Г-да! Непосрѣдствено следъ войната започна едно отъ най-опаснитъ дѣла на българската франкамасонерия. Че въ нея влиза Жакъ Асеовъ, че въ нея влизатъ голѣми магнати на еврейския капиталъ въ България, че ложата се дирижира отъ единъ Кличанъ и пр. и пр., това не е важно, не е страшно. Но страшното е, че отъ 1918, 1919 и 1920 г. усилията на франкамасонството бѣха насочени къмъ една единствена целъ: да разложатъ българската армия, опората на трона и на народа. И, г-да, трѣбва да признаемъ, че тия усилия дадоха значителни резултати. Да не говоримъ за по-отдавнашни събития — не искамъ да мисли г-нъ Цанковъ, че искамъ да засегна него. Азъ нѣмамъ никаква лична неприязнь къмъ никого и не желая да влагамъ личенъ елементъ, затова отминавамъ по-раншитъ събития.

Г-да народни представители! Не ви ли прави впечатление, дали е случайностъ, или е дълбоко замислено и пълнено дѣло, че на 19 май 1934 г. българската всѣка въ своя идеализмъ, борейки се за доброто на българската държава и на българския народъ, поиска да извърши и извърши единъ държавенъ ударъ, и цѣлото общество посрещна този актъ на войската като единъ актъ на героизмъ, като единъ актъ полезенъ! Но какъ се осмисли този политически, този воененъ превратъ въ България следъ 19 май? Мислите ли вие, г-да народни представители, че е случайно, дѣто на едно отъ челинитъ мѣста въ българското правителство застава единъ голѣмъ, най-голѣмиятъ масонъ, великиятъ майсторъ на българската ложа, генералъ Петъръ Мидилевъ, министъръ на вътрешнитъ работи? Не е случайно. Не е случайно това, че акцията на 19 май започна да взема въ ржцетъ на българското франкамасонство единъ антинароденъ и антидинастиченъ характеръ, провеждайки открита републиканска провокация въ тая държава. И тая републиканска провокация — масонството и звенарството — сж дветъ сжщински страни на това проявление около 19 май — тая сжщинска провокация къмъ чувствата на българския народъ и къмъ устнитъ на българския тронъ, и другъ пътъ съмъ го казвалъ, при други дебати, и до днесъ, кажи-речи, остана ненаказана. Г-да народни представители! Не е чудно, че по този начинъ не само генералъ Мидилевъ, не само запасенъ полковникъ еди-кой-си, или ротмистъръ еди-кой-си, или артилерийски капитанъ и подполковникъ еди-кой-си, но маса висши български воени, повечето отъ тѣхъ добросъвестно, почитено, мислейки, че отиватъ въ една хуманитарна организация, дадохъ престожа си на франкамасонството, за да стигнемъ до акта на 19 май и до неговото израждане. Азъ съмъ констатираля и съмъ поддържалъ, и съмъ приказвалъ, че има факти, които не могатъ да се обяснятъ: да видите вие едно управление на Димитъръ Гичевъ, най-корумпираното, най-страшното, което политическата история на България познава, да наблюдавате това, което става въ тая страна, и да си казвате: родолюбивата интелигенция, тая интелигенция, която е въ старитъ политически партии, тя не може да подкрепва и поддържа една гичевщина и веригидимовщина въ България, и да видите тъкмо обратното: какъ се бори съ всички сили, съ рискове на живота — както това бѣше въ Орѣховския изборъ — цѣла мислеща България, пресата и политическитъ водачи на страната на г-нъ Гичевъ и г-нъ Веригилъ Димовъ, защото масонската връзка е по-силна, по-света, по-мощна и по-задължителна съ всички други връзки. Г-да народни представители! Въ политическия животъ на нашата държава — да не изброявамъ стотици и хиляди още факти — вие ще можете да видите такива проявления все въ тая, една и сжща посока.

Но, г-да, азъ съмъ длъженъ, защото смѣтамъ, че това е мой дългъ, да обърна вниманието на народното правителство върху нѣкои факти, които говорятъ сами по себе си. Ние създаваме днесъ законъ за защита на нацията, ние ще го приемемъ утре и на второ четене, но не забравяйте, че надъ насъ и не въ тая зала, а вънъ отъ тая зала, стои цѣлиятъ народъ, който чака да види дѣлото,

което ще му поднесемъ. Също така чакатъ и всички ония, които сѣ по-близо или по-далече отъ насъ. Г-да народни представители! Формулировката, която ни даватъ водачите на днешна Германия и на фашистка Италия, е ясна. Не веднажъ фюрерътъ на Великия Райхъ, Адолфъ Хитлеръ, освободителътъ на човѣчеството отъ робството на франкамасонерията и капитализма (Рѣкоплѣскания) и неговиятъ външенъ министъръ, Рибентропъ, сѣ формулирали посоката на германския новъ редъ: врагъ № 1 — юдомасонството; врагъ № 2 — Англия. Това е посоката на развитието. И азъ ви питамъ: въ тия времена, когато се решаватъ не само нашитъ български проблеми, но и съдбата на свѣта за стотици години, нашето отношение къмъ голѣмия юдомасонски въпросъ какво е? И какво ще излѣзе отъ тази зала? Защото азъ чета, за голѣмо свое огорчение, редове, като тия, които ще ми позволите съвършено набързо да ви процитирамъ: (Чете) „Германска кореспонденция. Издания на български езикъ“ № 58. 14 октомврий 1940 г. Всѣки, който и за въ бѣдеще ще смѣта, че може да преследва своитъ безогледни стремежи къмъ лични печалби; всѣки, който за въ бѣдеще ще действа така, като че ли той не изхожда отъ едно организирано общество, което общество стои по-високо отъ него, ще бѣде третиранъ като преследванъ еврейски тенденции. Това досега не бѣ възможно въ Германия, утре то не ще бѣ възможно и въ другитъ страни. Въ връзка съ новото измѣнение въ европейския редъ, подъ свѣтлината на германскитъ възродителни стремежи, се забелязватъ въ много страни най-странни тенденции. Наистина, нищо по-хубаво отъ това, че всѣка нация се стреми да нагоди живота си съобразно новитъ измѣнения. Но хвърля въ недоумение едно особено положение. Вътрешно-политически измѣнения въ различнитъ страни не ставатъ съобразно историческия опитъ на тия нации, нито пъкъ споредъ тѣхнитъ самобитни свойщини. Наистина, началътъ печатътъ донесе редица къси съобщения за „саморазтуряне на масонски и беневеритски ложи“, въ други се съобщава, че вътрешниятъ животъ се организира въ „духа на новото време“, но ако се вгледаме по-добре въ тия измѣнения, издада се въ недоумение, защото личи, че това „разтуряне“ и това „нагаждане“ не е резултатъ на добре почувствуванитъ принципи на новото, а като резултатъ на нагаждането на известни срѣди съ целъ да се излѣже отново вниманието и надеждитъ на народитъ“. И по-нататъкъ тая „Германска кореспонденция“ казва: (Чете) „Плутократътъ масонъ има само единъ кумиръ: това е печалбата. Следъ това той е честенъ, националистъ, вѣрующъ, порядъченъ, достоенъ гражданинъ и пр. И когато днесъ се полагатъ основитъ на новъ порядъкъ, който ще легне изключително върху производственитъ отношения, съ други думи, върху труда на нацията, мѣстото на посрѣдника масонъ капиталистъ не може да бѣде близу до политическото ръководство на държавата. (Рѣкоплѣскания) Колкото и да сѣ му шумни декларациитъ, че той се е коригиралъ, че той вече мисли по другъ начинъ, нѣма какво да ни накара да му вѣрваме. Той не единъ път е лъгалъ. Въ това отношение, по отношение на масонитъ, ние имаме голѣмъ опитъ“.

Като че ли, г-да, тая „Германска кореспонденция“ прави една далечна алюзия за работитъ у насъ. Като че ли тя е фотография на нашата политическа действителностъ, подъ слѣнцето на масонското влияние и движение въ нашата страна и въ днешни дни.

Какво, въ сѣщностъ, става въ България? Отъ 19 май насамъ ние се блѣскаме влѣво, влѣсно да търсимъ пѣтица на единъ новъ политически, социаленъ и мораленъ редъ, да градимъ новъ държавенъ порядъкъ, основата на който е националниотъ чувство, нацията. Е добре, г-да народни представители, вие ще видите, че влиянието на масонството въ живота на държавата не е прекъснато. Не само не е прекъснато, но то е зле прикрито, много неуспешно прикрито. Азъ виждамъ и констатирамъ, че сѣ масонски голѣма частъ отъ политическитъ водачи на миналото и особено тия, които най-много говорятъ за родолюбие, които най-много приказватъ за патриотизъмъ, които най-много обвиняватъ хората, че сѣ чужди агенти. И тукъ азъ виждамъ вѣчното обвинение срещу мене: „Дени Костовъ — сръбски агентъ!“ Когато Дени Костовъ се борѣше срещу кралъ Александъръ и режима на фашизма въ Югославия и когато пишеше книги за поробенитъ македонски брата, вие, г-да масони, бѣхте подъ шефството на най-великия между великитъ майстори на Балканитъ — покойниятъ сръбски кралъ Александъръ! Но това е вѣчната тактика: да се удари всѣки, който може да вдигне гласъ и да каже истината. Може тъй да се удари и всѣки по пътя на анонимността! Пишете го, господине, голѣмъ родолюбецъ, голѣмъ патриотъ и слуга на масонския

капитализъмъ и на масонското предателство, но пишете го съ подписа си и пишете го честно. Вие, честниятъ човѣкъ, защото иначе на такава анонимна подлостъ отговора ще го намѣрите, тъй както трѣбва да го намѣри всѣки масонъ: ще отидете въ Палестина, зидарю честити, да градите Соломоновия храмъ, защото тамъ е Вашето истинско мѣсто. (Оживление. Смѣхъ)

Ангелъ Държански: На кого отговаряте?

Дени Костовъ: Г-нъ Държански! Много добре знаете. Кажете го вие. Като си подпише името, ще кажа кому отговарямъ. Сега отговарямъ на това, което се пише анонимно.

Уважаеми г-да народни представители! Минавамъ върху другъ единъ въпросъ. Задачитъ на международното масонство не сѣ свършени. Оня денъ само, въ началото на месецъ септемврий, вие имате едно събрание на по-висшитъ масони, въ което замѣстникътъ на най-великия между великитъ майстори, Лордъ Харвудъ, държа следната речъ: (Чете) „Двестегодишното съществуване на великата ложа на Англия, ние, британскитъ брата, ознаменувахме, при участие на всички масони въ свѣта, съ разрушаването на Русия, Германия и Австро-Унгария, като държави, които се явяваха вредни за нашето дѣло. Но тогава осветенитъ начала на свободнитъ зидари се пазѣха не така, както сега. Ние сме забравили заветитъ на великия архитектъ на вселената и позволяваме на профанитъ“... — защото за масонитъ всѣки немасонъ е профанъ; не е ли вѣрно, г-нъ Кожухаровъ: за масона всѣки немасонъ е профанъ?

Тодоръ Кожухаровъ: Г-не председателю! Азъ ще отговоря отъ трибуната. Моля да ми дадете думата за лично обяснение, за да отговоря.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Съгласно правилника, нѣма обида, за да искате думата за лично обяснение.

Тодоръ Кожухаровъ: Какъ така? Той да предизвиква, а азъ да не отговоря!

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Костовъ Ви поставя въпросъ само. Моля, г-нъ Костовъ, не се обръщайте къмъ тѣхъ.

Дени Костовъ: Нѣма да се обръщамъ.

Тодоръ Кожухаровъ: Г-не председателю! Моля да ми се даде думата за лично обяснение, за да отговоря на зададения въпросъ — тутакси.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Съгласно правилника, не мога да Ви дамъ думата. Пита Ви, дали е така.

Дени Костовъ: Оставете ги. Нѣма да се обръщамъ вече къмъ тѣхъ.

Тодоръ Кожухаровъ: Г-не председателю! Той ме предизвика. Да му отговоря.

Дени Костовъ: (Продължава да чете) „Ние сме забравили заветитъ на великия архитектъ на вселената...“

Тодоръ Кожухаровъ: Азъ моля да ми дадете думата за лично обяснение.

Дени Костовъ: ... и позволяваме на профанитъ да се гаврятъ надъ светинитъ на нашата свѣтловна организация. Ние почти се отнасяме безразлично къмъ такива диви явления, които се вършатъ въ Германия, Италия, Франция, Югославия и въ нѣкои други страни на Европа. Тамъ оскверниха нашитъ храмове, ложи, тамъ си позволи да упражнятъ насилие надъ нашитъ брата. Тамъ държавнитъ деятели на новия редъ, като хищни звѣрове, разгониха нашето свещено стадо. Но ние не трѣбва да падаме духомъ и да предаваме позициитъ си безъ бой. Великобританската империя се явява като ръководителка и покровителка на масонскитъ ложи въ цѣлия свѣтъ и тя сега се намира подъ страшната угроза на германското варварство“.

Г-да народни представители! Масонството продължава своето дѣло и на мене ми прави тягостно впечатление, че хора, които бѣха активни масони; хора, които ръководиха масонскитъ ложи; хора, които излизаха съ официални де-

кларации, които се гордѣха, че сж масони, днес нѣматъ този нравственъ куражъ да изповѣдатъ една религия, да оправдаатъ една положена клетва и съ лична доблестъ да поематъ отговорноститѣ на една своя позиция идейна, морална, обществена и лична. Днесъ всѣки казва: „Не съмъ масонъ. Сакънъ, дума да не става! (Смѣхъ) Никога не съмъ билъ и никога нѣма да бъда масонъ“. И ето защо азъ поставямъ днесъ предъ нашето Народно събрание, и отгукъ и предъ цѣлия нашъ народъ, следния въпросъ: „Г-не министри на вътрешнитѣ работи! Ще дадете единъ точенъ, автентиченъ списъкъ на всички масони въ България!“ Да ги видимъ, да отсѣдимъ, да ги оценимъ и да преценимъ кой по кои пѣтища върви и кой на кой Господъ служи. Защото, г-да народни представители, до гуша дойде на българския народъ да дава десетки хиляди жертви въ вътрешни междусобици, да се самоизтрѣбва въ страхотни граждански войни, да се самсизязда, а тамъ надъ насъ да стои великиятъ масонъ — единъ чифутъ като Жакъ Асеовъ или неговъ подобенъ — и да направлява и движи цѣлата тази касапница въ страната. Омръзна ни, хора безъ доблестъ да не поематъ лична отговорностъ, а чрезъ далечни и странични атаки, и то повече лични нападки, да се мѣчатъ да отбиятъ една страшна историческа отговорностъ предъ тоя народъ.

Г-да! Масонството не е спрѣло своето пѣклено дѣло, масонството въ България продължава да действа. И азъ съмъ обръщалъ внимание на много свои приятели, ще го обърна и на присѣстваващитѣ тукъ министри: погледнете, г-да министри, добре въ вашитѣ ведомства, и вие ще видите въ всѣко едно, че вашитѣ първи сътрудници, ако не 90%, то 50—60—70% фигуриратъ въ списѣцитѣ на франкмасонитѣ въ България. Франкмасонството продължава да участва въ ръководството на държавата и се огъва, и се отрича, и ще се огъва, и ще се отрича, както и мнзина може би въ тая зала ще се отркатъ, като св. Петъръ отъ Христа, и ще заявятъ, че никога не сж били масони.

Но, г-да народни представители, масонството продължава своята дейностъ и въ друга посока. Азъ ще си позволя...

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звъни) Завършете! Още петъ минути Ви оставатъ.

Дени Костовъ: Искамъ да ми продължите времето. Защо не ме предупредихте по-рано? Азъ още не съмъ починалъ да говоря по сѣщество. (Глъчка)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Предупреждавамъ Ви, че трѣбва да спазвате правилника.

Дени Костовъ: Г-да! За да приключа съ тоя дѣлъ на законопроекта, азъ смѣтамъ, че трѣбва да се изтъкне едно специално отношение на нашия Парламентъ къмъ българския печатъ, къмъ българската преса. Моето дълбоко убеждение е — основано на лични наблюдения; нѣмамъ лично нищо противъ колегитѣ журналисти и никога не съмъ ималъ нищо противъ тѣхъ — че по-големата частъ отъ нашия, българския печатъ е движенъ и ръководенъ отъ масонството и отъ масонскитѣ воли.

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звъни) Моля, г-нъ Костовъ, недейте засѣга печата. Той си има своето мѣсто.

Дени Костовъ: Той си има своето мѣсто и затова азъ мисля, че за да ограничимъ действително масонството, за да спремъ тоя потокъ отъ разорение, отъ разложение, ние ще трѣбва да измѣнимъ закона обезателно така: не може да бѣде министъръ, депутатъ, държавенъ или общински чиновникъ, директоръ, редакторъ или сътрудникъ на вестникъ, ръководител на каквато и да е организация и участникъ въ управителенъ съветъ лице, което е принадлежало на масонски ложѣ или на тѣхнитѣ поддѣления. Само по този начинъ ние ще изкоренимъ и еднакъ завинаги ще отстранимъ отъ снагата на българския народъ и на българската държава пакостното, зловердно и пѣклено влияние на франкмасонерията въ България.

Г-да народни представители! Азъ съмъ заставенъ, поради това че времето напредна и че ми се правятъ надлежни умѣстни бележки, да приключа и затова ще се спра само съ нѣколко думи върху втория дѣлъ на законопроекта, който засѣга еврейството.

Г-да народни представители! Азъ ще оставя историята на еврейския въпросъ настрана, защото времето не ми позволява да се спра подробно върху нея.

Председателстващъ Никола Захариевъ: Заклучете.

Дени Костовъ: Заклучавамъ: — Но, г-да, азъ ще ви спра вниманието само върху следното. Преди 4-5 години въ Българската народна банка бѣха започнали проучвания върху участието на еврейски капитали въ стопанския животъ на държавата. Тѣзи проучвания, обаче, бѣха спрѣни. И докато въ Германия има цѣлъ наученъ институтъ за проучвания на еврейския въпросъ, въ България вие трѣбва да събирате данни отъ човѣкъ на човѣкъ, отъ фирма на фирма. Безспорно, че това е една сизифовска, една мъчна работа. Но върѣки това азъ съмъ длъженъ — безъ всѣкаква омраза къмъ еврейския народъ, безъ всѣкаква омраза къмъ българскитѣ евреи, но и безъ всѣкакво колебание — да изпълня дълга си. Азъ съмъ длъженъ да заявя: въ България сѣществуватъ единъ еврейски въпросъ и той сѣществуватъ въ много по-остра форма, отколкото ние предполагаеме. Защото, ако вземете отдѣлни индустрии и, главно, г-не министри на финанситѣ, покровителстваванитѣ отъ законитѣ на държавата индустрии, кждето се печели най-много за смѣтка на консуматора и на бедния човѣкъ, ще видите, че въ тѣзи индустрии има застрашително надмощие еврейскитѣ капиталъ. Има индустрии, които въ 80% — желѣзната, текстилната и др. — сж въ еврейски ръце. Тютюнопроизводството и износътъ на тютюния къмъ 50% е въ еврейски ръце. Най-доходнитѣ браншове на българската търговия и на българското производство сж въ ръцетѣ на евреитѣ у насъ. Въ сжщото време отъ 50.000 евреи въ България, г-не министри на земедѣлнето, имате само 73 евреи, които се занимаватъ съ земедѣлие. Следователно, това участие на еврейския капиталъ въ доходнитѣ, спекулативни и експлоататорски предприятия и индустрии ще трѣбва да бѣде ограничено.

Г-да! Не е вѣрно, че българското еврейство не се мѣси въ политическия животъ на държавата. Не е вѣрно, че единъ Жакъ Асеовъ довчера не играеше голѣма политическа роля въ нашата държава съ своитѣ милиони; че той не правѣше скѣпи подарѣци на лѣво и надѣсно и че не поддържаше огроменъ персоналъ отъ доста голѣми хора, за да има около себе си единъ антуражъ. 200 милиона лева, спечелени отъ гърба на бедния производител въ Дупнишко и съседнитѣ околии, 200 милиона лева, натрупани за смѣтка на кръвта, потѣта, страданията, духа и снагата на нещастния български селянинъ. Тоя господинъ събра тѣзи милиони и му се даде възможностъ спокойно да отиде въ Америка, отгдето го чуваме днесъ да прави опити пакъ чрезъ българѣ и български приятели да изнесе тютюнитѣ си и милионитѣ си, за да продължи своето дѣло „въ служба на България“. Този капиталъ ще се ограничи, г-да. Единъ Жакъ Елиасъ, „най-благодетелниятъ еврейнъ въ свѣта и въ България“, който стои 3 дни въ България и 30 въ чужбина, единъ отъ най-големитѣ магнати на „Фортуна“, въ продължение на 10 години съ своитѣ еврейски ортаци спечели 500 милиона лева, а внася годишно — казахъ го и на г-на финансовия министъръ — по 1-1½ милиона данѣци. Тия господа правятъ „благодѣяния на Съюза на писателитѣ, правятъ благодеяния на тоя или оня, на беднитѣ и малоимотнитѣ. Г-да народни представители! Ако вие ще искате да създадете единъ законъ съ честни, ясни, достойни текстове, ще кажете: „Позволява се на лице отъ еврейски произходъ въ България да притежава движими и недвижими имоти до 300.000 л. Останалото се конфискува въ полза на държавата, защото е спечелено отъ гърба на народа (Нѣкои народни представители ръкоплѣскавъ), а за ония господа, приятели на българското еврейство, приятели на българското масонство, ония голѣми фигури, които ще се явятъ да укрятъ по каквѣто и да е начинъ еврейскитѣ богатства, да се създаде една санкция. Азъ мисля, че въ текста трѣбва да легне следното: българинъ, български гражданинъ, който въ приложение на настоящия законъ укрива или съдействува да се укриватъ еврейски капитали и нарушава текстоветѣ на този законъ, се наказва: първо, съ лишение отъ поданство — той не е българинъ, той е ютохристиянинъ нѣкакъвъ, слуга на еврейския капиталъ. (Ръкоплѣскания) чуждъ слуга; второ, на такъвъ голѣмъ патриотъ и такъвъ голѣмъ българинъ, който най-много се бие въ гърдитѣ и най-много приказва за родолюбие, азъ мисля, че по закона ние ще трѣбва да конфискуваме всички имуществва въ полза на държавата. И следъ като това стане, такъвъ българинъ ще го туримъ на границата, ще го изпратимъ въ Палестина, или кждето иска, но

тукъ въ нова, национална, силна, жизнеспособна, могъща България той мѣсто нѣма. (Ржкоплѣскания)

Г-да народни представители! Точно поради това, че времето ми изтече, азъ ще се видя принуденъ да взема думата на второ четене, когато известни въпроси ще мога да ги дообясня, защото не искамъ да отнемамъ времето на тия, които ще говорятъ следъ менъ. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Има думата народниятъ представителъ д-ръ Атанасъ Поповъ.

Д-ръ Атанасъ Поповъ: (Отива на трибуната)

Александъръ Ц. Цанковъ: Моля, г-не председателю! Азъ искамъ думата за лично обяснение. Азъ съмъ засегнатъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Цанковъ и г-нъ Кожухаровъ! Вие поискахте думата за лично обяснение. Азъ се съобразихъ съ правилника, чл. 18, и не намерихъ, че преждеговорившиятъ ораторъ е обидилъ нѣкого отъ васъ.

Александъръ Ц. Цанковъ: Не, не. Азъ съмъ засегнатъ. Трѣбва да ми дадете думата. Искамъ да му отговоря най-после.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Цанковъ! Той Ви зададе въпроса: „Вѣрно ли е, г-нъ Цанковъ?“, и вториятъ въпросъ бѣше: „Вѣрно ли е, г-нъ Кожухаровъ?“ Въ питането „вѣрно ли е“ той не вложи никаква тенденция.

Александъръ Ц. Цанковъ: Тенденцията е много ясна, г-не председателю. Той ми зададе въпроса „вѣрно ли е“. Искамъ да отговоря на въпроса, който ми задава — „вѣрно ли е“. Вие сте длъжни да ми дадете думата за лично обяснение. И азъ моля народното представителство да се съгласи да ми се даде думата. Тукъ се приказватъ работи анонимно.

Тодоръ Кожухаровъ: Г-нъ Дени Костовъ въ продължение на единъ часъ говори страшни работи. Искамъ да кажа, че всичко това, което говори, бѣше съ целъ да злепостави двама свои политически противници въ Камарата. Това бѣше една много прозрачна, непотена и недостойна алузия. Вие не сте слѣпъ да не я видите. Нима той грѣбва да ни псува на майка, за да се считаме оскорбени? Това тълкуване на правилника е недоброевѣстие. Ами ако този човѣкъ има уста, ние не можемъ ли да отговоримъ? Не е право.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Кожухаровъ! Бждете увѣрени, че ако нѣкой депутатъ отъ трибуната обиди нѣкой свой колега, каквито и политически разбираня да има, председателството никога нѣма да слѣзе отъ положението, което заема, и да не даде думата за лично обяснение. Но въ момента, когато Дени Костовъ говорѣше и поискахте думата за лично обяснение, председателството не съзрѣ да е нанесена ни най-малката обида на единъ народенъ представителъ. И като така, председателството смѣта въпроса за изчерпанъ и дава думата на г-нъ д-ръ Атанасъ Поповъ. (Ржкоплѣскания)

Александъръ Ц. Цанковъ: На кого ржкоплѣскате? Оставили сте Дени Костовъ да защитава единъ законопроектъ — единъ човѣкъ, който е лишенъ отъ права, който е осъденъ за най-вулгарно престѣпление.

Дени Костовъ: Твоего мѣсто е въ Палестина, г-не проесоре. Азъ ще те пратя тамъ съ автомобилъ на Жакъ Асеовъ. Еврейски агентъ на Жакъ Асеовъ!

Александъръ Ц. Цанковъ: Ти си подкупникъ! Ти си илъ на сръбска служба! Азъ искамъ да бжде обяснено ова.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: (Силно звѣни)

Дени Костовъ: Да не ме предизвиква.

Александъръ Ц. Цанковъ: Г-не председателю! Позвовете да му направя възражение. Той ме праща въ Палестина. Това е обида.

Тодоръ Кожухаровъ: Азъ искамъ да направя едно възражение. Азъ искамъ да кажа, г-не председателю, че Вие не тълкувате правилника правилно. Позволете да Ви кажа защо.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: (Звѣни)

Тодоръ Кожухаровъ: Г-нъ Дени Костовъ... (Възражения) Моля ви се, г-да народни представители. — Г-нъ Дени Костовъ въ продължение на единъ часъ...

Председателствуващъ Никола Захариевъ: (Силно звѣни) Азъ тукъ въ заседанието на Парламента не мога да позволя безредице.

Александъръ Ц. Цанковъ: Вие трѣбва да ми дадете думата.

Тодоръ Кожухаровъ: Въ продължение на единъ часъ този господинъ говори невѣрни работи. Той правѣше алузия по нашъ адресъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: (Звѣни) Моето заключение и моето решение като председателъ на Събраниято е...

Александъръ Ц. Цанковъ: (Възражава)

Д-ръ Атанасъ Поповъ: (Отъ трибуната) Цѣлъ народъ Ви презрѣ!

Александъръ Ц. Цанковъ: (Къмъ д-ръ Атанасъ Поповъ) Кой си ти?

Д-ръ Атанасъ Поповъ: Азъ знамъ кой съмъ.

Александъръ Ц. Цанковъ: Ти си идвалъ при менъ, за да ти дамъ нѣмска стипендия.

Д-ръ Атанасъ Поповъ: Вие нѣма да играете вече политическа роля. Разбрахте ли?

Тодоръ Кожухаровъ: То не зависи отъ тебъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: (Силно звѣни) Г-да народни представители! Решението на председателството се обжалва предъ васъ. Съгласни ли сте да признаете, че има обида на г-нъ Цанковъ или не? Председателството реши, че нѣма обида. Които смѣтатъ, че има лична обида, моля, да вдигнатъ рѣка. Абсолютно малцинство.

Александъръ Ц. Цанковъ: Протестирамъ! Той трѣбва да отиде въ Палестина. Азъ съмъ българинъ.

Тодоръ Кожухаровъ: И азъ протестирамъ. Вие трѣбваше да ми дадете думата, г-не председателю.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Парламентътъ не иска — нито единъ. Както решихъ азъ, така реши и цѣлиятъ Парламентъ.

Тодоръ Кожухаровъ: Не сте правъ.

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Продължавайте, г-нъ Поповъ.

Д-ръ Атанасъ Поповъ: Г-да народни представители! Ние обсъждаме сега единъ въпросъ, който буди твърде голѣмъ и твърде живъ интересъ въ българската обществено-политическа сфера. Законопроектътъ за защита на нацията действително идва въ едно време, когато тълкуванията за създаването му сѣ твърде различни въ нашитъ обществени сръди.

Тодоръ Кожухаровъ: Ние протестираме още веднажъ противъ това тълкуване на правилника. Азъ протестирамъ предъ васъ, г-да народни представители. Вие не трѣбваше да ни оставите така, безъ да ни се даде възможность да се обяснимъ. Азъ познавамъ мнозина отъ васъ отъ много години наредъ. Допущате ли, че мога да бжда азъ въ тая група, въ която ни подведе г-нъ Дени Костовъ?

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Никой не допуска това.

Тодоръ Кожухаровъ: Цѣлъ часъ тоя човѣкъ говори мерзости по адресъ на честни и почтени българи, които не приематъ да седятъ на една банка съ него. Какъ може да му позволявате вие да говори така? Това е несправедливо. Така не може.

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Силно звѣни) Моля Ви се.

Тодоръ Кожухаровъ: Азъ отправямъ протестъ и апелирамъ къмъ почитаемото правителство да ми се даде думата. (Нѣкои народни представители тропатъ по банките)

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звѣни)

Тодоръ Кожухаровъ: Това е несправедливо. Вие убивате авторитета на Парламента. (Тропането по банките продължава) Г-не председателю! Издигнете престижа на Парламента. Вашъ дългъ е, г-да, да издигнете престижа на Парламента.

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звѣни)

Тодоръ Кожухаровъ: Вашъ дългъ е това, г-да министри. — Азъ апелирамъ и къмъ г-нъ министъръ Багряновъ, мой съученикъ отъ военното училище. Допускате ли вие, г-нъ Багряновъ...

Единъ народенъ представителъ: Допуска.

Тодоръ Кожухаровъ: ... за Вашия другаръ, че той може да понесе тия обвинения, отправени му отъ Дени Костовъ?

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Силно и продължително звѣни)

Игнатъ Хайдудовъ: (Силно тропатъ по банката)

Тодоръ Кожухаровъ: (Къмъ Игнатъ Хайдудовъ) Ти само знаешъ да тропашъ.

Игнатъ Хайдудовъ: Мълчи тамъ!

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звѣни)

Тодоръ Кожухаровъ: Нѣма, нѣма да мълча. Този човѣкъ, (Сочи д-ръ Атанасъ Поповъ) можеше да говори и въ вторникъ, а на насъ можехте да дадете думата за обяснение. Какво е това безобразие. Хайде де!

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звѣни)

Александъръ Ц. Цанковъ: Не смѣтате ли, г-не председателю, че ме обиди, като ме причисли къмъ тая група?

Председателстващъ Никола Захариевъ: Г-нъ Цанковъ! Ще имате възможностъ да вземете думата и по първото четене, и по второто четене на законопроекта и да се обясните. Недейте отегчава сега Парламента. Азъ Ви моля.

Тодоръ Кожухаровъ: Не може така. А бе, той (Сочи председателстващия Никола Захариевъ) е добъръ човѣкъ. Знамъ, че ще ни даде думата. (Общъ смѣхъ) Азъ го зная като отличенъ човѣкъ. (Оживление)

Председателстващъ Никола Захариевъ: Продължавайте, г-нъ Поповъ.

Д-ръ Атанасъ Поповъ: Г-да народни представители! Внесениятъ законопроектъ за защита на нацията буди твърде живъ интересъ въ различните обществени сръди точно поради момента, въ който се внася. И азъ искамъ още отъ началото, уважаеми г-да народни представители, да отхвърля всѣкакво подозрение, че този законопроектъ се внася отъ българското правителство по нѣкакво чуждо внушение. Законопроектътъ е насрочно нуженъ въ днешния моментъ за защита на българската нация, и заради

това ние трѣбва да го разгледаме като една необходимостъ на българското законодателство, а не да мислимъ, че нѣкакво внушение е направено на българското правителство за внасянето на законопроекта. И точно поради това, защото много отъ преждеговорившите колеги изнесоха достатъчно историята на еврейството, говориха достатъчно за ролята на еврейството и на масонството въ България, азъ ще се спра върху единъ другъ въпросъ, който, смѣтамъ, е твърде важенъ — това е въпросътъ за защита на българската нация.

Въ мотивитѣ, съ които г-нъ министърътъ на вътрешнитѣ работи внася законопроекта, се казва: „Българската държава и българскиятъ народъ всѣкога сѣ се стремили и сѣ успѣли да запазятъ напълно чистъ националния си характеръ. Българската държава е напълно национална, а нацията ни е запазила своята чистота до степенъ съ каквато малко народи въ Европа биха могли да се похвалятъ“. Е, добре! Ако българската нация е чиста, ако българската държава е национална, ако ние сме една отъ малкото, може би, нации, които сѣ успѣли въ своето историческо развитие да запазятъ своята чистота, какъвъ смисълъ има тогава да се внася този законопроектъ за защита на нацията? Ето въпросътъ, който трѣбва да се постави и който азъ си поставямъ за задача да обясня. Защото, въпрѣки че българската нация е чиста, въпрѣки че българската държава е национална, въпрѣки че въ нашия държавенъ и общественъ животъ чужди елементи никога не сѣ играли роля, азъ смѣтамъ, че този законопроектъ е необходимъ, належащъ, и че трѣбва българскиятъ Парламентъ да го приеме. (Глътка)

Председателстващъ Никола Захариевъ: (Звѣни) Моля тишина, г-да!

Д-ръ Атанасъ Поповъ: Г-да народни представители! Преди да разгледаме този въпросъ, трѣбва да си поставимъ въпроса: какво е всѣщностъ нацията, какви сѣ нейнитѣ елементи, кое е онова, което характеризира това понятие; да си дадемъ по-ясна смѣтка за понятието „нация“, за да можемъ да разберемъ, дали българската нация, тъй чиста и призната отъ всички, че действително нѣма никакви чужди елементи въ нея, има нужда отъ защита, или не. Но преди да пристѣпя къмъ разглеждане на въпроса за нацията, азъ ще се спра върху два въпроса, които сѣ твърде важни и които ще ме улеснятъ да изясня понятието нация.

Г-да народни представители! Азъ изхождамъ отъ предпоставката, която считамъ за аксиома, че не може отдѣлния човѣкъ да живѣе самостоятеленъ, уединенъ животъ; че всички хора живѣятъ свързани съ другитѣ хора, че всички хора се раждатъ и развиватъ само въ дадено обществено единство, че вънъ отъ общественото единство нѣма абсолютно никакви индивиди, които да водятъ нѣкакъвъ самостоятеленъ и уединенъ животъ. Дори и ония човѣшки индивиди, които живѣятъ въ пустинята, самотничитѣ, ония пустинници, които на пръвъ погледъ, привидно, каточели се развиватъ, безъ да иматъ връзка съ другитѣ хора и безъ да влизатъ въ нѣкакво обществено единство, и тѣ дори не сѣ никакви самотници. Тѣхното съществуване е възможно само тогава, когато тѣ стоятъ въ нѣкаква връзка съ нѣкакви живущи далечъ отъ тѣхъ същества. Може би тѣзи същества да сѣ въображаеми, може тѣзи същества, съ които тѣ общуватъ, да сѣ само въ тѣхната мисль, но тѣ непременно стоятъ въ нѣкаква връзка съ нѣкакви други същества. Тѣ представляватъ нѣкакво единство, въ което живѣятъ, чрезъ което се развиватъ и благодарение на което могатъ да проявяватъ своитѣ индивидуални качества. И понеже човѣкъ е немислимъ вънъ отъ обществото, ние винаги намираме човѣка въ известни обществени единства. Тия обществени единства съвременната наука ги раздѣля на две основни категории, въ които могатъ да бъдатъ включени всички възможни обществени единства, подъ каквато и форма да се явяватъ тѣ. Първата категория е обществото, или както нѣмцитѣ му казватъ, *gesellschaft*, и втората категория — общността, или *gemeinschaft*. Тия две основни социологически категории характеризиратъ всички обществени единства, въ които и чрезъ които отдѣлния индивидъ се развива. Обществото е винаги едно обществено единство, едно единство отъ хора, което съществува само като сръдство за постигането на една лична индивидуална цель, различна за всѣки индивидъ, който е членъ въ дадено обществено единство. Всѣки индивидъ, членъ на едно дружество, на една корпорация, на нѣкакви обще-

ствени единства, има винаги поставена своя лична цел, която той иска да осъществи посредством онова живено единство, въ което той живее и въ което членува. Обществото е винаги срѣдство за постигането на нѣкаква индивидуална цел от страна на съставляващия го индивиди. Втората категория обществено единство — това е общността. Общността се различава, обаче, коренно от обществото. Общността е самоцел на всѣки отдѣлен индивид, който членува въ нея. Общността не може да служи като срѣдство на отдѣлния индивид, но тя е самоцел. Вземете напримѣръ, една религиозна община. Въ тая религиозна община, въ тая религиозна общност, членуват хора не защото искатъ чрезъ нея да постигнатъ нѣкаква своя, лична, индивидуална цел, различна отъ целитѣ на другитѣ, членувачи въ сѣщата общност хора, но тѣ членуватъ въ нея, защото взематъ самата религиозна общност като самоцел на своето членуване въ тази организация. Сѣщото е и при нацията. Нацията спада именно къмъ тая втора категория човѣшки обществития, човѣшки общности, човѣшки жизнени единства, човѣшки обществени единства. Нацията въ никой случай не може да служи като самоцел и като срѣдство на който и да било неинъ членъ. Тя винаги е самоцел за всѣки индивиди на сѣщата дадена нация, на дадено национално единство. И поради това нацията е коренно различна отъ всѣки останали обществени единства. Нацията действително представлява най-висшето обществено единство, онова, въ което човѣкъ членува не за да постигне нѣкакви свои лични, индивидуални цели. Въ това обществено единство той участвува съ цѣлата си душа, съ цѣлото си съществуване. Въ това единство той слива себе си съ другитѣ хора, членове на сѣщото единство.

Г-да народни представители! Кое е онова, което свързва отдѣлнитѣ индивиди въ дадена нация или въ дадено национално единство? Кое е онова, което кара хората да се чувствуватъ, да се съзнаватъ принадлежащи къмъ една или друга националност? Това е, безспорно, тѣхното национално съзнание. Въ социологическата литература по всѣки тия въпроси има грамадни спорове. Нѣкои смѣтатъ, че ерикътъ е, който обединява хората въ едно национално единство. Това е, обаче, абсолютно невѣрно, защото азъ мога да зная прекрасно единъ чуждъ езикъ, да го владѣя въ това съвършенство, въ което се владѣе отъ съответната народност и, въпреки това, да не мога да се съзнавамъ като членъ на това живено единство, наречено нация, езика на която владѣя въ съвършенство. Сѣщо така нѣкои смѣтатъ, че религията е, която създава националното единство. Но съществуването на нѣмската нация е едно опровержение на тая теория, защото нѣмската нация е раздѣлена на две основно различни религиозни течения и въпреки това нѣмската нация е единна, въпреки това нѣмцитѣ се чувствуватъ членове на една и сѣща националност. Сѣщо така има теория, че пространството, че територията е, която създава това национално единство. И тази теория е абсолютно несъстоятелна, заради това защото може хората да живѣятъ въ съвсемъ различни географски ширини, могатъ да населяватъ различни географски мѣста и въпреки това да се чувствуватъ принадлежащи къмъ една и сѣща нация.

Ето защо, безъ да се впускамъ въ подробности по тия спорове въ социологичната литература, за да опредѣля оная сѣщина, която свързва хората, принадлежащи къмъ една и сѣща националност, азъ ще изтъкна, че онова, което свързва хората въ едно национално единство, е общата национална сѣдба и съзнанието за принадлежност къмъ известна нация, което се проявява, което живѣе, което съществува въ всѣки членъ на дадена нация. Безъ националното съзнание, което се формира още отъ люлката у детето, което се внушава още отъ майчинитѣ пѣсни надъ детската люлка, което се внушава отъ приказкитѣ, отъ бита, отъ особенния начинъ на животъ, отъ всѣки фактори, които въздействуватъ още отъ прѣвитѣ дни на подрастващия индивидъ, нѣма нация. Това национално съзнание е най-важниятъ елементъ, който характеризира дадено национално единство.

И поради това, г-да народни представители, ние трѣбва да се попитаме: ние, българитѣ, българската нация, която е чиста по кръвъ, която не е смѣсена съ никакви чужди елементи; българската държава, която действително е национална държава, тази държава има ли нужда да се брани, има ли нужда да се защитава, за да може въ тия тежки времена да изживѣе всѣки изпитания, които може да ѝ се явятъ? Азъ смѣтамъ, че ние не можемъ да бъдемъ безразлични къмъ всѣки малцинства, които населяватъ българската земя. Ние трѣбва да разберемъ, че единъ еврей не може въ никой случай да

се чувствува като българинъ, да има българско национално съзнание — онова, което характеризира принадлежността, бита на всѣки българинъ, онова, което издига всѣки българинъ като национално мислещъ човѣкъ, като принадлежащ къмъ българското национално единство. Не можете да ме убедите, че ние съ нашата толерантностъ къмъ евреитѣ ще създадемъ у тѣхъ благоприятно отношение спрямо нашата държава, спрямо нашия народъ, спрямо нашия животъ. Не! Каквото и да правимъ, евреинтѣ си остава евреинъ. Евреинтѣ е признатъ въ историята, че е отъ една особена националност. И точно съществуването на тая националност опровергава много отъ ония теории за нацията, които съществуватъ въ литературата, защото евреинтѣ живѣе навсѣкжде, евреинъ има въ всѣки страни, евреитѣ говорятъ на всѣки езици, евреитѣ иматъ различни обичаи, евреитѣ иматъ различни вѣрвания, различни религии, но тия евреи, където и да се намиратъ по свѣта, сѣ винаги евреи, защото се съзнаватъ като такива, защото иматъ свое национално съзнание. Където и да се намиратъ, тѣ се взаимно подпомагатъ, тѣ се взаимно тачатъ, тѣ се взаимно търсятъ и взаимно си съдействуватъ. Заради това въ никакъвъ случай не може да се допусне, че тия чужди елементи въ нашата страна ще добиятъ друго национално съзнание; че дори когато отиватъ на война, дори когато се борятъ на фронта, дори когато проливатъ своята кръвъ, тѣ добиватъ българско национално съзнание, отиватъ действително на фронта съ съзнание за изпълнение на единъ дългъ къмъ своята страна, къмъ българската държава. Това, г-да, е абсолютно изключено.

И заради това азъ смѣтамъ, че въ тия времена, въ които ние живѣемъ, твърде наложително е българската държава да се отбрани отъ всѣки чужди елементи, които нѣматъ и които не могатъ да иматъ национално съзнание като българи, които не могатъ да бъдатъ включени, които не могатъ да членуватъ въ българската национална общност, които нѣматъ чувство за нашето и родното, макаръ че живѣятъ въ нашата земя, така както ние го имаме, както ние го съзнаваме като членове на нашата национална общност.

Ето защо, г-да, азъ смѣтамъ, че въпреки че нашата нация е чиста, въпреки че нашата държава е национална, тя има нужда отъ тоя законъ за защита на нацията, за да се брани, да се защитава и да изключи отъ стопанска, политическа и обществена роля чуждитѣ националности въ нашата страна. Ние не бива да смѣтаме, че тая толерантностъ, която българинтѣ е проявявалъ и съ която е станалъ пословиченъ въ своята история — тукъ говоря по принципъ не само за евреитѣ, а и за другитѣ малцинства въ нашата страна — е допустима, че тая толерантностъ е простена на българската общественост и на българската държава. Ние трѣбва да си дадемъ ясна смѣтка за това нѣщо. Ние трѣбва да разберемъ, че тия чужди елементи, колкото и да се преструватъ, колкото да манифестиратъ своята привързаностъ къмъ нашата нация, колкото да изявяватъ своята готовност да служатъ на интереситѣ на българската държава, на българската нация, зъ никой случай не могатъ да бъдатъ приобщени къмъ българската нация въ оня националенъ смисълъ, който българинтѣ може да чувствува и да разбира. Това е безспорно. Не може единъ чуждъ елементъ, не може единъ евреинъ, не може единъ турчинъ, не може който и да било, който населява българската земя, да добие българското национално съзнание. А това е най-важното, уважаеми г-да народни представители. Ние можемъ да ги толерираме, както щемъ, но въ никой случай не можемъ да ги приобщимъ къмъ българската националност и къмъ българската държава.

Г-да народни представители. Отъ това гледище, отъ което изхождамъ, отъ гледище на защита на нацията, отъ гледище на издигане на българското национално съзнание, отъ гледище на защита на националното съзнание на българския народъ, азъ смѣтамъ, че и прѣвиятъ дѣлъ на законопроекта е много оправданъ. Единъ човѣкъ, който участвува въ нѣкакви международни организации и полага клетва въ тия международни организации, единъ човѣкъ, който служи на кумири, чужди на българската действителност, единъ човѣкъ, който служи на идеологии, чужди на българската действителност, на българския битъ, може ли такъвъ човѣкъ да бъде същевременно и добъръ патриотъ, може ли да запази ясно, чисто, кристално своето национално съзнание, за да може действително да бъде полезенъ на своя народъ и на своята страна? Азъ отговарямъ отрицателно.

Азъ смѣтамъ, г-да, че онии, които иска да се проявява въ нашия общественъ животъ, които иска да работи въ нашата държава и всрѣдъ нашия народъ, той нѣма

нужда от тайни организации, той няма нужда от международна подкрепа. Защото, нека ви кажа, че аз съмтам, какво единственият смисъл на членуването в международните масонски организации е в личното издигане с взаимна подкрепа — да се крепят един друг, за да могат да завладяват обществени, държавни или каквито и да било други видни и голъми постове. Друг смисъл не мога да намеря в съществуването на тия масонски организации. Аз не мога да призная, че масонството е някаква религия, защото няма никакви елементи в масонските организации, които могат да ги характеризират като религиозна община или религиозна общност. Не мога да призная също така, че масонството има някакви високи общонародни идеали, на които един човек може да се посвети да служи. И заради това аз съмтам, че тия масонски организации съществуват и хората желаят да членуват в тях единствено за да могат да градят своето благополучие чрез съдействието на по-рано издигнали се или на по-късно издигащи се членове на същият тия масонски ложи. Един човек, който иска да играе роля в собствената си страна, той ще търси подкрепа в собствения си народ. Нека да направя една забележка. Аз съмтам, че обществени организации у нас, които са се крепили върху народа, които са търсили в своята обществена борба българския народ, които са се уповавали върху плещите на българския народ, тия обществени организации не са търсили покровителство и съдействие на тия тайни масонски организации. И оня, който иска да направи една анкета, за да види кои са сръдните, които са участвували в тия тайни масонски организации, ще разбере, че това са хора, които са създавали собствени клики, които са искали чрез тия клики да се доберат до различни фактори в нашата страна, но които в никой случай не са търсили народа и не са искали да се издигнат чрез българския народ.

Ето защо тези масонски организации са една вреда, една пакост за българската общност и за българската държава. Ние трябва да съобщим, че изпълняваме един национален дълг, да подкрепим борбата срещу тия организации. Тая борба не трябва да се изрази само чрез формулите, които са дадени в този законопроект. Ние трябва и в нашия обществен живот, и в нашите обществени проявления по всички начини да се борим срещу ония, които чрез тайни клики, чрез международни организации, загубвайки своето национално съзнание, загубвайки вярата в българския народ, в българската нация, са търсили съдействието на чужди фактори; ние трябва да се борим срещу тях, за да можем действително да ги изкореним и премахнем от нашия обществен живот. Аз съмтам, че тия хора са вредни и не могат да играят роля в нашия обществен и политически живот. Ние трябва по този въпрос да бъдем наясно. Не може един човек, който претендира, че принадлежи към българската национална общност, който съмта, че е призван да работи за нейното издигане, за проявление на нейното национално съзнание, същевременно да участва в тайни международни организации, да полага клетва пред някакви въображаеми идоли, да работи по един таен, скрит начин, за да може да печели някакви обществени терени в нашата страна.

Г-да народни представители! Аз съмтам, че тия тайни организации в много отношения могат да станат издйинически, могат да издават намеренията и стремежите на българската държава и на българския народ. Защото не може никой да ме убеди, че когато стават срещи, когато стават провъзгласявания на членове, когато се създава постоянен контакт с чужди сръди, с чужди елементи, с чужди хора, които членуват в същите организации, не може да не се нанесе вреда на нашата държава, на нашата нация.

На второ място, г-да, тия организации, колкото да са били някога модни, колкото в миналото да не е имала сила една нация да се противопостави на тях, колкото и хората, които са членували в тях, да са заемали видни държавни и обществени постове и да не е могла една нация да ги изкорени, аз съмтам, че днес, когато народите възкръсват, когато искат действително да бъдат народнически управлявани, тия организации вече нямат място в нашия обществен живот. Ако ние действително искаме да строим нов ред, ако ние действително искаме да утвърдим нова държава, ако ние действително искаме да дадем нова линия на политическото и на историческото, ако щете, развитие на българската държава, ние трябва веднаж завинаги да ликвидираме с всички тайни вътрешни или международни организации, каквито ще да бъдат те, и да дадем да се разбере, че в нашата страна оня, който прави обще-

ствена дейност, оня, който ще се стреми към държавното кормило, трябва да излезе пред българския народ със своите разбирания, да отиде всрещу него да се бори и само по този начин да може да преуспее в нашия обществен и политически живот. Ние трябва да направим това, за да може веднаж завинаги да се ликвидира с тайното, скритото, подмолното, което често пъти е нанасяло съдбоносни повреди и е донасяло вреда на българската държава.

Г-да народни представители. Вторият дял от този законопроект се отнася до лицата от еврейски произход. Аз съмтам, че трябва в много постановления на този дял от законопроекта да се направят съществени корекции в комисията, да се създадат условия, за да може борбата срещу еврейството да не бъде само книжна, но да бъде действително ефикасна и резултатна. Аз съмтам, че сроковете за ликвидирание на еврейските имоти са твърде голъми. Ние протакаме работите дотам, щото държавата да изпусне ръководството на тази борба срещу евреите от своите ръце и да го даде може би на други елементи, които ще поведат тази борба, но от това държавата няма да има никаква полза.

Ние трябва в същото време да се замислим върху един друг капитален въпрос. Г-да народни представители! Със законопроекта се дават твърде голъми права на отделни министри и на почитаеми Министерски съвет. Нашето дълбоко убеждение е, че всички тия решения, които им се предоставят да вземат, те действително ще ги вземат само в полза и в защита на българската държава. Но когато ние създаваме един закон, чрез който се урежда един твърде важен и твърде деликатен въпрос — въпросът за еврейството у нас — аз съмтам, че не може в закона да остане формулата: Министерският съвет решава или министърът на търговията решава. Не можем да оставим известни законоположения, които може би от днешните министри ще бъдат чудесно приложени, но утре да се озове пред други министри, които действително ще ги използват или които зле ще ги приложат. Ето защо, г-да, аз съмтам, че законопроектът трябва да бъде ясен и категоричен по отношение на еврейството.

Г-да! Борбата срещу еврейството на национална основа няма никакъв смисъл за българската държава. Еврейството не е смислено с нашата нация; кръвта на българския народ не е смислена с еврейската кръв. Еврейският въпрос у нас се поставя на съвсем друга основа, която трябва дълбоко да бъде подчертана. Ние се борим срещу евреите не за да изчистим българската нация; ние се борим срещу евреите не да защитим нашата нация от поплъзновенията на евреите да влязат като фактори в нашето национално единство; ние се борим срещу евреите заради стопанската вреда, която те нанасят у нас.

Г-да народни представители! Досега не сме имали евреи, които да са били кой знае какви фактори и ръководители в нашия държавен живот. Ние не сме имали хора от еврейски произход, които да са играли голъма роля в нашия културен живот. Ние не сме имали също така евреи, които да са играли роля у нас в обществени, научни и други области. Ние имаме едно еврейство, което се обособява ежедневно като отделна националност; то пази повече своето национално единство, отколкото българите палят своето национално единство по отношение на евреите. Вие знаете каква буря от негодуване се създава в българските сръди, когато някой отиде да се жени за еврейка. Това негодуване съществува и в еврейските сръди, когато евреин се жени за българка. Евреите са пазят от всякакво смесение с българите. Те се обособяват като отделна националност и като такава искат да вземат участие в нашия обществен и културен живот и преди всичко в нашия стопански живот.

Г-да народни представители! Мнозина от вас са виждали издадени от евреи сборници, изпълнени с статии от българи — политици, учени и др. — в защита на еврейската нация. Аз съм имал случай да чета статия от български професор, който иска да ме убеди, че еврейската нация била най-гениалната раса, която съществувала. Аз имам да споря по този въпрос, но въпреки това казвам, че дори да е така, дори евреите да имат известни качества, които ги издигат над някои народи, българските професори, учени и общественици в никой случай не бива да бъдат в услуга на еврейството и да изтъкват примъри, да изтъкват аргументи за тяхното национално единство, за тяхните национални дарби, за тяхните национални проявления и по този начин да ни представят евреите, като че ли са най-гениалната и да-

ровита раса въ свѣта. Това е една пакостъ, която сѣщо така трѣбва да се вземе подъ внимание и да се ограничи. Това не е подобавашо за нашитѣ първи хора. Не можемъ да дадемъ примѣръ за национална гордостъ и национална доблестъ, когато виждаме корифеитѣ на българската наука, на българската общественостъ отишли и кацнали, заради голѣми хонорари, въ тия сборници на евреитѣ, въ които искатъ да изтъкнатъ като чели евреиството стои надъ всичко.

Г-да народни представители! Въ този стремежъ на евреиството да издава специални книги и специални сборници, за да защити своитѣ национални права и своята националностъ въ България, азъ виждамъ голѣма опасностъ за българската нация и българската общественостъ. Затуй азъ смѣтамъ този законопроектъ твърде необходимъ и той трѣбва да бѣде приетъ на всѣка цена. Нашитѣ евреи смѣтатъ, че се намиратъ въ страна, въ която всичко е възможно, всичко е позволено и като чели тѣ могатъ да разполагатъ повече, отколкото ние самитѣ българи въ собствената си страна.

Г-да народни представители! Усилията на евреитѣ сѣ насочени да завладѣятъ преди всичко стопанския животъ. Азъ нѣма да се спирамъ върху статистикитѣ, тѣ сѣ известни на всички г-да народни представители. Вие знаете много добре какво голѣмо, какво грамадно участие взиматъ евреитѣ въ нашия стопански животъ. Има области, има браншове, въ които тѣ сѣ абсолютни господари. Можемъ ли ние българитѣ, които искаме да запазимъ нашата нация, които искаме да възобновимъ българската държава, които искаме да изградимъ една напълно национална държава, да останемъ глухи къмъ попъзлованията на еврейския капиталъ въ нашата индустрия и въ нашата търговия?

Г-да народни представители! Нѣма защо да посочвамъ факти — тѣ сѣ извънредно много, тѣ сѣ твърде много — за да убѣдя всѣки българинъ и да разберете и вие, че дори въ българскитѣ села, гдето нѣмъ евреи или гдето много рѣдко ще се завърти по нѣкой евреинъ, днесъ се говори най-много за този законопроектъ и се иска той да бѣде приетъ и приложенъ съ всичкитѣ негови най-строги постановления. Обиколете българскитѣ села, ще видите, че нѣма да намѣрите българинъ, който да не е ограбванъ и който да не е билъ излъгванъ отъ евреинъ.

Земете търговията съ каквито и да било машини, съ колонияла, съ стѣклариата, съ каквито щете артикули, вие ще видите, че въ всѣки градъ сѣ се закрепостили търговци и комиссионери евреи, които по всички възможни и невъзможни, по всички човѣшки и нечовѣшки начини искатъ да използватъ труда и потѣта на българския народъ. Може ли нѣкой защитникъ на евреитѣ да каже, че тия капитали, които сѣ натрупани отъ евреитѣ, сѣ спечелени отъ самитѣ евреи? Може ли нѣкой да отрече, че тия капитали не сѣ изсмукани отъ потѣта, отъ труда на българския селянинъ, българския гражданинъ и българския работникъ?

Азъ имамъ случай да чуя въ Ямболъ, гдето има една еврейска фабрика, да ми говорятъ потресни работи за отношенията на фабрикантитѣ къмъ работниците и работничкитѣ българи, които работи могатъ да погнусятъ всѣка честна българска душа. Ето защо не можемъ още да проявяваме толерантностъ и търпимостъ къмъ евреитѣ, отъ които тѣ сѣ се ползували досега. Ние не трѣбва да позволяваме българскитѣ работници и българската работничка да бѣждатъ гавра въ ржцетѣ на чужденецъ, който идва тукъ да експлоатира тѣхния трудъ и който не може въ никой случай да имъ съчувствува напълно, да ги подкрепя като свои родни брати и да ги подпомага, когато трѣбва. Ние трѣбва да се опълчимъ срещу всички попъзлования на чуждия капиталъ, който създава страховити разрушения въ нашето стопанство.

Г-да народни представители! За менъ голѣмото значение на този законопроектъ е въ стопанската областъ. Ние нѣма да допустимъ евреитѣ въ нашия културенъ и общественъ животъ — тѣ не играятъ тамъ никаква роля — нѣма да ги допустимъ и въ нашия държавенъ животъ — тамъ ги нѣма никакви — но ние, г-да народни представители, трѣбва да се замислимъ най-сериозно върху това, какъ да отстранимъ съ този законопроектъ евреитѣ отъ стопанската областъ. Ако създадемъ единъ законъ съ силни стопански санкции, азъ смѣтамъ, че действително ще изпълнимъ нашия националенъ дългъ. Но ако ние направимъ пропуски, които ще може да се използватъ отъ едни или други евреи въ нашата страна, ще нанесемъ, може би, по-голѣма пакостъ отъ тая, която сега нанасятъ евреитѣ въ нашето стопанство. Затуй нека да се има предвидъ, на всички стопански постановления въ този законопроектъ да се обърне най-голѣмо внимание и да се

простимъ веднажъ завинаги съ мисълта да продължаваме да толерираме у насъ едно племе, което прави всемогщи усилия, което не се спира предъ нищо и което като скакалки се движи по всички посоки, за да завладѣва богатата въ нашата страна. Ние трѣбва да разберемъ, че въ туй отношение имаме да изпълнимъ единъ свещенъ дългъ. Ако не сме се издигнали до това съзнание, да разберемъ тази голѣма нужда, и продължаваме да говоримъ за хуманностъ, азъ смѣтамъ, че ние продължаваме да бѣдемъ истински престѣпници по отношение на нашата нация и по отношение труда и богатата на българския народъ.

Г-да народни представители! Най-сетне българската държава, българската общественостъ днесъ трѣбва да трѣгне решително по единъ новъ пътъ. Азъ смѣтамъ, че особено презъ последнитѣ години на нашето политическо развитие достатъчно сме се колебаели и достатъчно сме се лутали. Азъ смѣтамъ, че днесъ нѣма мѣсто за изборъ, освенъ да трѣгнемъ решително по една опредѣлена национална, политическа и стопанска линия. Ние трѣбва да се простимъ съ миналото, но не само на думи, а и на дѣло. Ние трѣбва да разберемъ, че нацията днесъ е най-вѣрховното благо, изворъ на всички блага за всѣки отдѣленъ членъ; че национализмътъ не е праздна пѣсенъ, не е праздно понятие, защото виждаме, че той се утвърждава като вѣчна, неизмѣнна и ненарушима обществена идеология, чрезъ която народитѣ могатъ да се развиватъ и да претендиратъ за животъ. Ние трѣбва да разберемъ, че трѣбва да трѣгнемъ по една опредѣлена национална линия, и трѣбва да трѣгнемъ решително, трѣбва да трѣгнемъ смѣло. И ние трѣбва да се решимъ да утвърдимъ тази линия не само въ българския Парламентъ, но и въ нашата общественостъ. И въ нашата борба срещу всички домогвания на чуждитѣ националности, ние трѣбва да вървимъ не само по пътя на законодателството, но и по пътя на общественото проявление и общественото творчество. Ние трѣбва да разберемъ, че въ времена като днешнитѣ, съзнанието на нацията, нейниятъ нравственъ куражъ, нейнитѣ добродетели трѣбва да бѣждатъ издигнати до най-високата точка, до която е възможно да се издигнатъ. Ако ли, обаче, ние още се колебаемъ да трѣгнемъ по този пътъ, азъ смѣтамъ, че нанасяме още по-голѣми поражения въ нашия държавенъ и общественъ животъ. Ние ще трѣгнемъ по тази национална линия, ние ще създадемъ законъ за защита на нацията, ние ще запазимъ нацията отъ посегателството на международни контрабандисти, на международни шпиони, на онѣзи, които искатъ чрезъ международни клики и международни тайни организации да влияятъ върху живота и върху устройството на българската държава. Ние ще искаме да защитимъ българската нация отъ всички чужди елементи въ нашата страна, които правятъ опити за проявления въ разни области на нашия животъ, било чрезъ колосално размножение, какъвто е случаятъ съ турското население, било чрезъ създаването на свои стопански предприятия, какъвто е случаятъ съ евреитѣ, било чрезъ разни други посегателства върху стопанския и общественъ животъ у насъ. Ние ще искаме решително, смѣло, твърдо и енергично тѣзи чужди елементи да ги отстранимъ отъ всѣкакво обществено и предъ всичко стопанско проявление. Нѣмаме ли нравствени сили, нѣмаме ли нравственъ куражъ да направимъ това, азъ смѣтамъ, че ние не сме достойни зидари на една българска национална държава. Ние ще създадемъ национална държава, държава на българската националностъ, държава, въ която българинътъ преди всичко ще се чувства като господаръ и като зидаръ; преди всичко българинътъ трѣбва да може да живѣе въ тази земя и въ тази страна. Нѣма защо да смѣтаме, че съ нашата толерантностъ къмъ различни малцинства у насъ ние ще можемъ да достигнемъ по-лесно нашитѣ национални идеали. Не. Това е най-погрѣшната и най-пагубната мисль, която може да съществува. Ние ще създадемъ една здрава национална държава и чрезъ нея ще се стремимъ да осъществимъ нашитѣ национални идеали. Не по пътя на разложението, не по пътя на допускане вмѣшательство на чужди елементи въ нашия общественъ и стопански животъ ще убедимъ свѣта въ справедливостта на нашитѣ национални идеали. Не, г-да. Ние ще искаме преди всичко да бѣдемъ здрави, ние ще искаме да бѣдемъ на поста си, преди всичко да се организираме национално добре, за да можемъ да подготвимъ и днешнитѣ, и утрешнитѣ дни, днитѣ на бѣдешитѣ поколения — да ги подготвимъ материално, да ги подготвимъ морално, да ги подготвимъ съ всички сили да създаватъ и да творятъ все по-добри и по-щастливи дни за българската държава и за българския народъ. Само по този пътъ като вървимъ твърдо, смѣло, енергично, ние ще можемъ да изградимъ действително единъ новъ общественъ и държавенъ животъ.

Затова азъ ще гласувамъ за законопроекта съ твърдото убеждение, че изпълнявамъ още единъ пътъ въ живота си най-свято и най-пълно своя дългъ и ще искамъ въ комисията да се поставятъ въ него всички санкции, съ които ще се пресѣче пътятъ на всички националности, на всички чужди елементи къмъ българската общественост, къмъ българския трудъ, къмъ българскитъ стопански блага, за да останатъ тѣ за българския народъ, за българскитъ синове и по този начинъ да можемъ да създадемъ стопански мощна и морално силна нова българска държава. (Ржкоплѣскания)

Председателствуващъ Никола Захариевъ: Часътъ е почти 8. Ще вдигнемъ заседанието. Следващото заседание ще бѣде въ вторникъ, 19 ноемврий, 15 ч., съ следния дневенъ редъ:

1. Второ четене на законопроекта за комисията, която Българската земеделска и кооперативна банка е задър-

жала за управление сръдствата на фонда за кооперативенъ строежъ на народни основни училища и за ликвидация на рекламациитъ по тая комисия.

2. Първо четене на законопроекта за защита на нацията (Продължение разискванията).

3. Първо четене на проектоотговора на тронното слово.

4. Одобрение предложението за одобрение решенията на прошектарната комисия, взети въ заседанията ѝ на 7 ноемврий 1940 г., протоколъ № 8.

Кои то приематъ прочетения дневенъ редъ, предложень съ съгласието на правителството, моля, да вдигнатъ ржка. Мнозинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 20 ч.)

Подпредседателъ: **НИКОЛА ЗАХАРИЕВЪ**

Секретари: { **АНГЕЛЪ ВЪЛЧЕВЪ**
 { **АЛЕКСАНДЪРЪ ЗАГОРОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **ДОНЧО ДУКОВЪ**